

NIEUWS- EN INFORMATIEBRIEF 191

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Kaag en Braassem

Website: <https://adviesraadkaagenbraassem.nl>

Datum: 26 mei 2020

Secretariaat: Mevrouw A.H.S. van der Meer- van Willigenburg

Zuideinde 34 2371 BW Roelofarendsveen

Tel.06-12770839

Emailadres: info@ASD.KaagenBraassem.nl of: secretariaat@ASD-kaagenbraassem.nl

Beste adviesraadleden en overige geïnteresseerden,

'Ten eerste hoop ik dat het goed gaat met je gezondheid en die van je dierbaren. En het je ondanks alle maatregelen lukt de dagen een prettige invulling te geven'

Op die, of een soortgelijke manier beginnen op dit moment veel berichten en ik sluit me daar bij aan. Immers ons leven wordt op dit moment beheerst door coronaberichten of juist tegenstanders /complotdenkers. Ik ga hier de discussie, wie er gelijk hebben, niet aan, maar hoop dat het u allen goed blijft gaan. Toch treft u in deze aflevering de nodige andersoortige berichten aan, want los van corona gebeurt er toch ook nog het nodige. Doe er uw voordeel mee!

Fried Elstgeest (elstgeest12@hotmail.com)

Rood staat voor: JEUGD

Zwart staat voor: GEESTELIJKE ZORG

Bruin staat voor: WERK en INKOMEN

Blauw staat voor: WMO

Groen staat voor: WONEN

Paars staat voor: DIVERS

- 1) Animo om door te gaan in Gemeenteraad in 2022 afgenomen ten opzichte van 4 jaar geleden
- 2) Mensen met licht verstandelijke beperking onvoldoende gezien binnen samenleving en ggz
- 3) Raad van State fluit de gemeente Kaag en Braassem op een groot aantal punten terug
- 4) Gemeenten stoppen financiering jeugdzorg als deze door corona niet adequaat wordt geleverd
- 5) Hoe zorgen we dat we mensen kunnen helpen die niet geholpen willen worden?
- 6) Welzijnsprofessionals zoeken naar mogelijkheden hun werk online voort te zetten
- 7) Mensen met psychiatrische problematiek door corona-aanpak geen vertrouwde behandeling
- 8) Mensen met arbeidsbeperking met werk doen minder vaak beroep op zorg en Wmo
- 9) Via een gemeenschappelijke regeling (Wgr) de complexe jeugdzorg regionaal gaan organiseren
- 10) In de thuiszorg dreigt chaos door de coronacrisis
- 11) Onderzoek grenzen van het Nederlandse zorgstelsel en de samenleving
- 12) Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVt) vreest een stroom aan nieuwe geweldsincidenten
- 13) De crisis rondom het coronavirus raakt de gehandicaptenzorg zwaar
- 14) Aanbesteding van de jeugdhulp Leiden uitgesteld vanwege het coronavirus
- 15) Crisismaatregelen coronacrisis
- 16) Werk is zo belangrijk voor mensen dat je ze niet kan afschepen met een uitkering
- 17) Wil je iets doen in tijden van de Coronacrisis en daar wat financiële ondersteuning bij nodig?
- 18) Naleving van de informatieplicht energiebesparing
- 19) Jeugdigen hebben het recht om hun mening te geven over zaken die hen aangaan
- 20) Juist in deze lastige tijden hebben sommige mensen extra ondersteuning nodig

- 21) Overheidspartijen gaan gegevens uitwisselen met andere partijen die beslag leggen
- 22) 'Zeer dringend' beroep op gemeenten om jeugd en Wmo financiële ruimte te bieden
- 23) In deze coronacrisis is bijna ieders werk flink veranderd
- 24) Oisterwijk trotseert het Rijk: rijken kunnen best zelf de poets betalen
- 25) Grote zorgen over jongeren die door de coronacrisis verstoken zijn van jeugdhulp
- 26) Coronacrisis brengt ongekende leiderschapsvraagstukken met zich mee
- 27) Oppassen dat we niet alles op het bordje leggen van mantelzorgers
- 28) College van Oisterwijk wil onder het Wmo-abonnementstarief uit
- 29) Geheel nieuwe manier subsidies aan verenigingen en organisaties
- 30) Het pact 'Op weg naar een schuldenvrij Nederland'
- 31) Landelijk voorbeeld bestempeld van gewenste inclusieve aanpak voor langer thuis wonen
- 32) De gemiddelde levensverwachting in Nederland moet dit jaar naar beneden worden bijgesteld
- 33) Religieuze bezwaren en re-integratieverplichting
- 34) Mensen met schulden moeten hulp krijgen die beter aansluit bij hun specifieke situatie
- 35) Mensen met een beperking voelen zich opvallend vaak gediscrimineerd door de gemeente
- 36) De Omgevingswet, wordt opnieuw uitgesteld
- 37) Extra kosten zullen ook voor pgb-zorgverleners vergoed worden

1) Animo om door te gaan in Gemeenteraad in 2022 afgenomen ten opzichte van 4 jaar geleden

Binnenlands Bestuur 20 maart 2020

Een op drie raadsleden wil zeker door

Yolanda de Koster 20 mrt 2020 Bijna een op de drie raadsleden wil na 2022 zeker door. Een op de zes raadsleden gooit het bijltje erbij neer en een kwart twijfelt daarover. Een kwart van de raadsleden voelde zich in 2018 niet goed voorbereid op het raadswerk. Een derde van de raadsleden heeft het afgelopen jaar te maken gehad met verbale agressie. Ruim een op de tien raadsleden heeft te maken gehad met bedreiging en intimidatie. Grootste zorgen onder raadsleden zijn de tekorten in het sociaal domein.

Niet goed voorbereid Dat blijkt uit het 'midterm'-onderzoek van Binnenlands Bestuur en Necker van Naem. Twee jaar geleden waren er gemeenteraadsverkiezingen. Vooral raadsleden van lokale partijen zeggen onvoldoende beslagen ten ijs de lokale politieke arena te hebben betreden. Ook vrouwen voelden zich minder goed voorbereid als mannen. Een kwart van de vrouwen en 35 procent van de mannen zegt zich destijds goed voorbereid te voelen. 'Lokale afdelingen van landelijke partijen hebben vaker interne mogelijkheden voor scholing. Lokale partijen zijn minder aangesloten op een infrastructuur van opleidingen en trainingen', verklaart Sabine van Zuydam, bestuurskundige aan de Universiteit Tilburg en onderzoeker bij Necker van Naem.

Raad is geen bedrijf Wim Voermans, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden, kan er zich behoorlijk kwaad om maken. ‘Je moet nieuwelingen, juist ook van niet-gevestigde partijen, de kans geven hun taak als volksvertegenwoordiger goed te kunnen uitoefenen. Colleges van burgemeester en wethouders en raadsleden van gevestigde politieke partijen geven nieuwelingen vaak die kans niet. De gemeenteraad is geen bedrijf, je hoeft niet hoogopgeleid te zijn en verstand van spreadsheets te hebben; je vertegenwoordigt burgers.’

Drama Een derde van de raadsleden weet nu al zeker dat hij voor een volgende raadsperiode wil tekenen, een kwart denkt dat de wijzer ook naar ‘doorgaan’ zal uitslaan. Bijna een op de zes raadsleden stopt er mee, terwijl een kwart twijfelt om straks vier jaar bij te tekenen. Het animo om door te gaan, is iets afgenomen ten opzichte van vier jaar geleden, toen deze vraag ook aan raadsleden werd voorgelegd. ‘Je kunt het op twee manieren uitleggen’, stelt Voermans. ‘Je kunt zeggen dat het goed voor de vernieuwing is als straks veel nieuwe raadsleden aantreden. Aan de andere kant is het een redelijk drama voor het geheugen van de raad.’ Het is volgens hem een langjarig beeld dat elke vier jaar een groot deel van de raad zich vernieuwt.

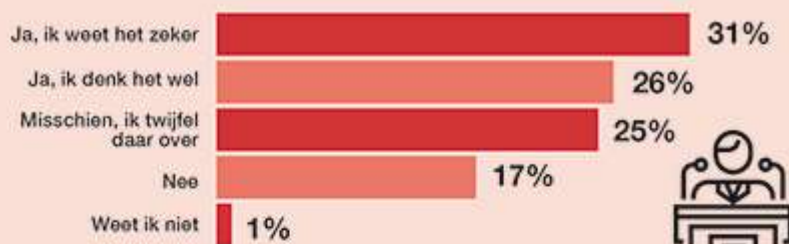
Agressie Het gros van de raadsleden wil de rit uitzitten, zo blijkt verder uit het onderzoek. Slechts zes procent overweegt tussen nu en de volgende raadsverkiezingen de handdoek in de ring te gooien. De grote tijdsbelasting, het politieke spel en de vele vergaderuren spelen hen parten. Verbale agressie van burgers is nauwelijks reden om het bijtje er tussentijds bij neer te gooien. Toch heeft een op de drie raadsleden het afgelopen jaar te maken gehad met verbale agressie; ze werden uitgescholden of kregen discriminerende opmerkingen over zich heen. Van hen is bijna een derde daarvan van slag geweest, de rest heeft het min of meer over zich heen laten komen. Ruim een op de tien raadsleden heeft ook te maken gehad met bedreiging en intimidatie; dat heeft bij de helft van hen behoorlijke impact gehad. ‘We moeten dit niet als normaal beschouwen’, vindt Van Zuydam. Voermans pleit voor een gemeentelijk meldpunt agressie, waar raadsleden laagdrempelig melding kunnen maken van agressie of intimidatie. Er is weliswaar een landelijk meldpunt, ‘maar met een lokaal meldpunt kun je er ook echt werk van maken en het raadslid laten zien dat de gemeente achter hem staat. Je voelt je dan als raadslid gesterkt’, aldus Voermans.

Geldzorgen De grootste inhoudelijke uitdaging voor de komende twee jaar zijn de tekorten in het sociaal domein, geven raadsleden aan. Daarna volgt de energietransitie, het sluitend krijgen van de gemeentefinanciën en de invoering van de Omgevingswet.

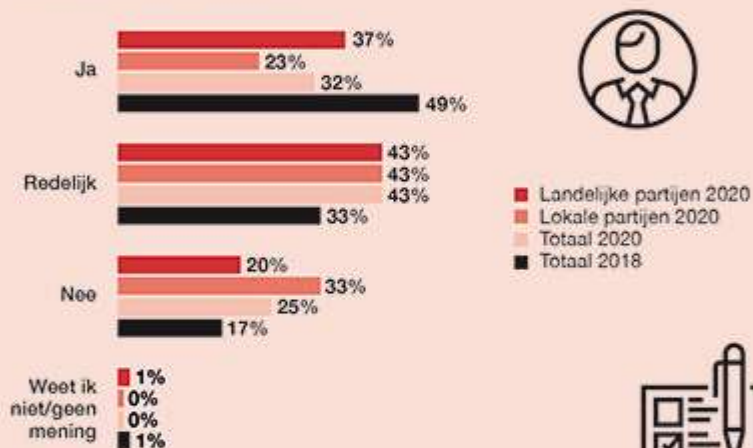
Verantwoording onderzoek Het onlineonderzoek onder raadsleden is tussen 19 februari en 2 maart uitgevoerd. 914 raadsleden hebben de vragenlijst ingevuld. De verdeling van de respondenten op de kenmerken geslacht, partij en provincie benadert die van de totale populatie goed.

Als u nu moet kiezen, zou u zich dan kandidaat stellen voor de volgende verkiezingen?

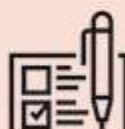
N= 914

Was u goed voorbereid op uw eerste termijn als raadslid?*

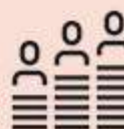
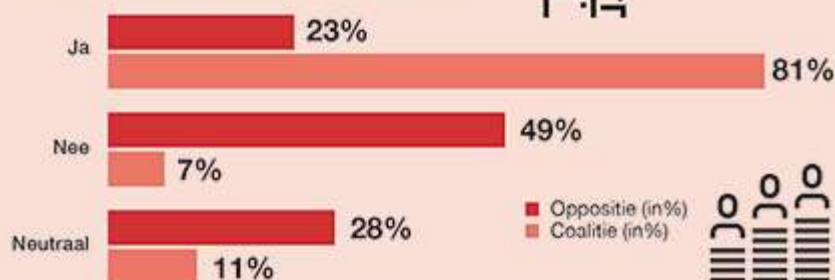

■ Landelijke partijen 2020
■ Lokale partijen 2020
■ Totaal 2020
■ Totaal 2018

*Door afronding tellen percentages niet op tot of over 100%.

Het college is goed op weg het collegeprogramma te realiseren

Wat is volgens u de grootste inhoudelijke uitdaging in uw gemeente voor de komende twee jaar?

N= 914

2) Mensen met licht verstandelijke beperking onvoldoende gezien binnen samenleving en ggz

Zorgvisie 20 maart 2020

Zo kunnen psychische klachten bij mensen met licht verstandelijke beperking behandeld worden

Mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb) worden nog onvoldoende gezien binnen de samenleving en binnen de ggz. Door een gebrek aan kennis over deze mensen, slaan behandelingen voor psychische klachten vaak niet aan. Ggz-instelling Dokter Bosman includeert mensen met een licht verstandelijke beperking en komt met een nieuwe therapie. De instelling integreert deze zorg in het reguliere zorgaanbod.

Dokter Bosman is een ggz-instelling met meer dan 25 vestigingen door heel Nederland. De zorgaanbieder richt zich onder meer op psychische klachten bij mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb). Want ook deze groep kampt met psychische klachten en heeft behoefte aan passende hulp. Echter wordt dit niet altijd herkend, en daarom sluiten de behandelingen vaak niet goed aan bij wat mensen met lvb nodig hebben en is het behandelaanbod beperkt. Dokter Bosman biedt de zorg voor psychische klachten bij lvb aan in het reguliere aanbod van haar psychologenpraktijken.

Aanvraag via dbc's Janny Beernink-Wissink is ggz-psycholoog bij Dokter Bosman. Ze richtte een kenniscentrum op voor psychische klachten bij lvb. Ook ontwikkelde ze een interventie, speciaal voor mensen met depressieve en traumagerelateerde klachten en met lichte verstandelijke beperkingen: Mijn Levensverhaal. Ontdekkingsreis naar mijzelf.

Anders dan andere ggz-instellingen integreert Dokter Bosman de zorg voor psychische klachten bij lvb in het reguliere zorgaanbod. Wat betekent dat precies? Beernink-Wissink: 'We hebben verschillende teams die kennis hebben over het behandelen van mensen met lvb. Na de aanmelding worden zij doorverwezen, gewoon op een van onze vestigingen. Als het om kinderen gaat, dus jonger

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

dan 18 jaar, dan loopt het via de gemeenten en de beschikkingen of via de huisarts. Deze psychologische zorg is verzekerd door zorgverzekeraars. Er is geen aparte financiering of zorgpolis voor’.

‘Deze mensen zijn behandelbaar’ Beernink-Wissink is er van overtuigd dat mensen met lvb ‘behandelbaar’ zijn, en daarin door zorgprofessionals vaak onderschat worden. Anders dan cognitieve gedragstherapie, de meest gangbare aanpak binnen ggz, werkt Mijn Levensverhaal op basis van narratieve therapie, vertelt Beernink-Wissink: ‘Mensen vertellen hun levensverhaal en leggen dit vast in een werkboek. Het gaat over verhalen uit het verleden, heden en de toekomst. Cognitieve gedragstherapie blijkt namelijk niet altijd goed aan te sluiten op deze doelgroep. Mensen met lvb hebben vaak moeite om emoties en rationaliteit van elkaar te scheiden’.

Wetenschappelijk onderbouwd Ook ‘bijzonder’ aan de interventie, is dat deze evidence-based is. Veel therapieën of behandelingen voor deze groep zijn namelijk vaak niet wetenschappelijk onderbouwd, legt Beernink-Wissink uit: ‘Voor mensen met lvb worden vaak programma’s en interventies gehanteerd die niet evidence-based zijn. Of programma’s die dat misschien wel in een reguliere setting zijn, maar die een aanpassing vereisen om effectief te zijn voor onze doelgroep’.

Blinde vlek De groep mensen met lvb wordt nog niet genoeg gezien in de samenleving en in de zorg. Een recent rapport van ministerie van Financiën toont aan dat professionals lvb nog onvoldoende wordt herkend door zorgprofessionals en afgelopen oktober sprak minister Hugo de Jonge nog van een ‘blinde vlek in de samenleving’. Beernink-Wissink beaamt dat deze mensen niet genoeg in het vizier is. ‘Deze groep wordt eigenlijk buitengesloten, wat echt een probleem is. Ik hoop daar met deze interventie verandering in te brengen. Gelukkig is er wel een toenemende belangstelling voor mensen met lvb en psychische klachten, en wordt meer onderzoek gedaan naar mogelijk succesvolle behandelingen’.

Driedaagse scholing Wat zouden ggz-instellingen kunnen doen om hun behandelingen beter te laten aanslaan mensen met lvb die psychische klachten hebben? ‘Als eerste moeten zorginstellingen zich realiseren dat ook mensen met een laag intelligentieprofiel behandelbaar zijn. Dat is een essentieel gedachtegoed. Dat wij, behandelaren, moeten aansluiten bij wat zij nodig hebben’. Natuurlijk is daar ondersteuning bij nodig, aldus Beernink-Wissink. ‘Daarom heb ik bij Het Levensverhaal ook een driedaagse opleiding ontwikkeld, om behandelaren goed met de interventie te leren werken en kennis te maken met de narratieve therapie. Tijdens de opleidingsdagen hoor ik vaak geluiden zoals ‘ik heb mijn cliënten met lvb onderschat’ en ‘deze groep kan veel meer dan ik dacht’. Ook de accreditatiecommissie die de opleiding heeft beoordeeld had een opmerking op de taligheid van de interventie echter kunnen mensen met lvb en psychische klachten goed profiteren van deze behandeling’.

Ten slotte zijn veel tijd, geduld en veel herhaling randvoorwaarden om de behandeling van psychische klachten bij mensen met lvb te laten slagen, benadrukt de gz-psycholoog.

Hester Hinloopen

3) Raad van State fluit de gemeente Kaag en Braassem op een groot aantal punten terug

Leidsch Dagblad 20 maart 2020

Raad van State: veel mis met bestemmingsplan buitengebied Kaag en Braassem

Ruud Sep 19/03/2020 Kaag en Braassem Veel inwoners die in beroep zijn gegaan tegen het bestemmingsplan voor het oostelijk buitengebied van de gemeente Kaag en Braassem, hebben dat terecht gedaan. De Raad van State fluit de gemeente op een groot aantal punten terug.

Een groot aantal bewoners en een enkel bedrijf stonden in december vorig jaar bij de Raad van State tegenover de gemeente om hun zaak te bepleiten. Deze week kwam de hoogste bestuursrechter na ruim drie maanden met een oordeel. Uit de uitspraak blijkt dat Kaag en Braassem op heel wat punten in het bestemmingsplan steken heeft laten vallen.

In het bestemmingsplan is voor het hele buitengebied van de voormalige gemeente Jacobswoude tot in detail geregeld wat wel en niet is toegestaan bij het gebruik van gronden en gebouwen.

Twintig eigenaren van recreatiewoningen in Woubrugge hadden bezwaar gemaakt tegen het plan. Zij vinden dat de gemeente permanente bewoning van hun vakantieverblijven moet toestaan. Dat is op dit moment illegaal, maar in feite wordt er al twintig jaar niet of nauwelijks tegen opgetreden. De gemeente wil daar niet aan en de Raad van State eigenlijk ook niet, maar het hoogste rechtscollege geeft de gemeente wel huiswerk mee. Zo krijgt Kaag en Braassem de opdracht uit te zoeken of de illegale situatie misschien officieel gedoogd kan worden via persoonlijk overgangsrecht. En het gemeentebestuur moet duidelijk maken hoe het nu, in tegenstelling tot de afgelopen twintig jaar, wél denkt te kunnen optreden.

Lasbedrijf MWS Equipment aan de Doespolderkade in Hoogmade is door de gemeente in het bestemmingsplan opgenomen als lasbedrijf, met de aantekening dat maximaal 20 procent van de werkzaamheden uit lassen mag bestaan. De gemeente krijgt de opdracht om dat beter te regelen. Nog vreemder is de situatie elders in Hoogmade, waar een voormalige agrarische bedrijfswooning al sinds 1972 als woonhuis in gebruik is. Volgens het bestemmingsplan is de ene helft van het huis een 'plattelandswoning' en heeft de andere helft een woonbestemming met de aanduiding 'wonen niet toegestaan'. Achtergrond van die bijzondere constructie is, dat de gemeente wil voorkomen dat de woning de uitoefening van het boerenbedrijf ernaast in de weg staat.

De Raad van State heeft begrip voor dat doel, maar niet voor de manier waarop Kaag en Braassem het heeft geregeld. De gemeente krijgt de opdracht om terug te gaan naar de tekentafel en een aantal zaken nog eens goed uit te zoeken.

Illegaal Datzelfde geldt voor een voorheen legale woonboot in Leimuiden die onder het nieuwe bestemmingsplan ineens illegaal is. De gemeente wil van het schip af omdat het niet is aangesloten op het riool en niet bereikt kan worden vanaf het land. Bovendien ligt de woonboot in gemeentelijke wateren waar geen huur voor wordt betaald. Maar om op die gronden zomaar een legale woonboot illegaal te verklaren? 'Niet voldoende onderbouwd', oordeelt de Raad van State. Dus ook hier: terug naar de tekentafel.

Bij een woonboot in Rijnsaterwoude ontstond juist gedoe omdat de gemeente in het nieuwe bestemmingsplan permanente bewoning toestaat, terwijl het eerder een recreatieve bestemming had. De eigenaar van de grond waarover het toegangspad naar de boot leidt, kwam in het geweer. Hij betoogde dat de gemeente geen goede reden had om nu ineens permanente bewoning toe te staan. De Raad van State blijkt het daarmee eens.

De enige reden waarom de gemeente nu de draai maakt, is het feit dat de burgemeester in 2014 ten onrechte in een brief schreef dat permanente bewoning van de boot is toegestaan. Dat vindt de Raad van State een te dunne onderbouwing. Maar het rechtscollege gaat niet zo ver dat het permanente bewoning helemaal onmogelijk maakt. Omdat die situatie eigenlijk niemand in de weg zit, hoeft dat van de Raad van State niet.

Vlekjes Kaag en Braassem krijgt tenslotte nog de opdracht om op twee punten wat vlekjes weg te werken. Zo moeten bij een melkveehouder in Woubrugge onder andere de beperking op het verbouwen van mais en extra eisen voor geurhinder van tafel en moet de gemeente iets anders verzinnen voor een niet-recreatieve garage bij een recreatiewoning in Leimuiden.

4) Gemeenten stoppen financiering jeugdzorg als deze door corona niet adequaat wordt geleverd

Google melding Wmo: Trouw 20 maart 2020

De zorg door corona ondermaats? Gemeenten houden de beurs dicht

In de Bommelerwaard stoppen gemeenten direct met de financiering van de jeugdzorg, als deze door corona niet adequaat kan worden geleverd. Dan kan het definitieve einde betekenen van zorg aan zeer kwetsbare groepen.

Hans Marijnissen 19 maart 2020, De gemeenten Zaltbommel en Maasdriel stoppen per direct met de financiering van de jeugdzorg en de ondersteuning in kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), als die vanwege het coronavirus niet adequaat kan worden geleverd. 'We begrijpen dat de huidige situatie grote gevolgen kan hebben voor uw organisatie', schrijven de gemeenten in een gezamenlijke brief. 'Maar niet geleverde zorg kan ook niet worden gedeclareerd.' De gemeenten suggereren arbeidstijdverkorting voor het personeel aan te vragen.

Het rigoureuze beleid van de twee gemeenten in de Bommelerwaard (50.000 inwoners) staat haaks op een oproep van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) die deze week juist dringend vraagt de zorg aan zeer kwetsbare groepen te garanderen. Het 'zorglandschap' moet intact blijven door voor alle diensten te blijven betalen, ook al wijken die wat af van wat eerder is afgesproken.

Een vergoeding voor extra kosten De VNG is in gesprek met het Rijk over de vergoeding van de extra kosten die gemeenten met deze steun maken. Een woordvoerder van Zaltbommel en Maasdriel zegt dat zij gehouden zijn de contractafspraken die met deze organisaties zijn gemaakt, en dat deze gelden voor alle gemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Daarin liggen ook grotere gemeenten als Nijmegen, Tiel en Culemborg. "Mochten er grote acute zorgen ontstaan, dan kunnen zorgorganisaties contact met ons opnemen", laat de woordvoerder weten.

Jeugdzorg Nederland is woedend over de opstelling van Zaltbommel en Maasdriel. "Gelukkig nemen andere gemeenten wél hun verantwoordelijkheid", aldus een zegsman van de landelijke koepel. Deze vraagt in een brief aan de betrokken ministeries en de VNG om een convenant tussen de gemeenten en de zorgaanbieders waarin de financiering de komende tijd langdurig wordt gegarandeerd.

Coulance bij indiening van jaarrekeningen Op dit moment is de declaratie aan de gemeente nog afhankelijk van de geleverde prestatie. Nu de zorgaanbieders vanwege de ontregeling door coronamaatregelen en de uitval van ziek personeel niet aan die de eisen kunnen voldoen, dreigen er zorginstanties om te vallen.

Daarboven komen nog extra kosten voor de maatregelen in kader van de indamming van virus, als hygiëne- en isolatiemaatregelen. 'Dit alles leidt tot zeer grote verliezen op de korte termijn die geen van onze leden kan dragen', schrijft Jeugdzorg Nederland. 'Er dreigen op zeer korte termijn grote liquiditeitsproblemen.' De organisatie bepleit een noodfonds voor leden die acute steun nodig hebben en coulance bij indiening van de jaarrekeningen.

5) Hoe zorgen we dat we mensen kunnen helpen die niet geholpen willen worden?

Eigen Kracht Centrale 20 maart 2020

Aanbod en vraag

"Ik zie om mij heen nu gebeuren wat we ook altijd zien bij de voorbereiding van een Eigen Kracht-conferentie," vertelde een collega deze week. "Mensen zijn heel bereid om mee te denken en om hulp aan te bieden, maar zelf vragen om hulp en accepteren van hulp is een moeilijke stap. Mijn ouders vallen in 'de kwetsbare groep', maar voelen zich prima. Ze vinden dus ook dat ze zelf nog boodschappen kunnen doen en nog koffie kunnen drinken bij burens. Mijn broer en zijn vriendin, wijzelf en ook een buurman staan klaar om de boodschappen te doen en alles te doen wat nodig is, maar tot gisteren accepteerden ze dat niet."

Buitenstaander Hoe zorgen we dat we mensen kunnen helpen die niet geholpen willen worden? Hoe kun je als gemeenschap doen wat nodig is? Mijn collega: "Bij conferenties vindt vaak een omslag plaats als een buitenstaander vragen stelt of iemand die niet dagelijks betrokken is bij wat er speelt. Dit kan de Eigen Kracht-coördinator zijn, maar ook een neef of buurman. Door de kring groter te maken, verandert er iets. Bij mijn ouders gebeurde eigenlijk hetzelfde. Toen mijn broer en ik het zeiden wilden ze er niets van weten, maar toen de nieuwe vriendin van mijn broer speciaal belde om te overleggen, accepteerden ze het. Hetzelfde zie ik hier in de buurt. Als we de kring groter maken, blijkt er meer mogelijk. Ook al kunnen we nu niet fysiek in verbinding zijn en moet de kring op afstand blijven, ze kunnen nog steeds meedenken en meehelpen, ook zonder direct contact."

Werkwijze aangepast i.v.m. coronavirus Ook de komende weken kunnen net als altijd Eigen Kracht-conferenties worden aangevraagd. Er zijn vast en zeker personen of gezinnen die juist nu een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Het persoonlijk in gesprek gaan met mensen over wat nodig is om een familiegroepsplan te maken en het samenbrengen van kringen om zo'n plan te maken, zijn op dit moment niet uit te voeren.

Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we de komende weken toch families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er nu zijn. Het blijft voor families belangrijk om plannen te maken, dus hebben we gezocht hoe we nog steeds iets voor hen kunnen betekenen. De nadruk ligt daarbij op het activeren en ondersteunen van families om met elkaar in gesprek te gaan over wat er nu nodig is. Plannen voor de korte termijn om de tijd te overbruggen tot een planbijeenkomst met alle betrokkenen wel mogelijk is.

Op onze website lichten we toe welke maatregelen we nemen en hoe we te werk gaan in deze weken van fysieke afstand. Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 – 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

*Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.
Hedda van Lieshout*

6) Welzijnsprofessionals zoeken naar mogelijkheden hun werk online voort te zetten

Zorg+welzijn 22 maart 2020

Corona-update: Sociaal domein stapt over op online werken

Door de coronamaatregelen zoeken welzijnsprofessionals naar mogelijkheden hun werk online voort te zetten. Hans Versteegh juicht het toe, maar waarschuwt ook: 'Blijf met elkaar reflecteren. Wat doen we nu, wat is onze bedoeling, werkt het, welke vragen moeten we meenemen?'

Hans Versteegh is auteur van Digivaardig sociaal werk (Fried: zie:

https://www.bsl.nl/shop/digivaardig-sociaal-werk-9789036823500.html?document_referrer=www.zorgwelzijn.nl&_ga=2.71779344.2046989159.1588411549-639065.1588411548) en teamleider bij De Schoor in Almere. 'Sociaal werkers mogen nu

geen fysiek contact hebben met hun doelgroep. Je ziet ze dus naar andere middelen zoeken om toch contact te krijgen, toch in te kunnen gaan op de behoeften die er onder mensen leven. Iedereen is aan het zoeken, iedereen is informatie aan het delen, ik zie de reflex om het bij de ict-er neer te leggen terwijl die niet veel kaas van communicatie tussen professionals en doelgroepen heeft gegeten, maar dat komt wel goed. Het gebeurt vol enthousiasme, en dat is gewoon mooi.'

Kun je binnen een week iets opzetten dat enige impact heeft?

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

'Mensen maken gebruik van platformen die ze kennen. Skype, Facebook en Whatsapp zijn heel gebruiksvriendelijk, je kunt er snel iets mee doen. Het is logisch en goed dat we het proberen. Of het echt nuttig is en meerwaarde heeft, dat zal uit de tijd moeten blijken. We zitten nu in een plotselinge experimenteer-fase.'

AVG Versteegh waarschuwt dat deze experimenteer-fase ook gevaren met zich meebrengt: 'De AVG (privacy-wetgeving, red.) is echt een punt. Als jij als organisatie iets aanbiedt, dan moet je het goed en volgens de wettelijke regels neerzetten. Je moet bijvoorbeeld nadenken over toestemmingsverklaringen. Dat zijn zaken die nu boven komen drijven. Tenminste, ik hoop dat dat gebeurt. Niet iedereen staat er bij stil, vrees ik, dat is logisch. Maar je kunt snel leren, zorg dat je juist nu met elkaar blijft reflecteren. Wat doen we nu, wat is onze bedoeling, zien we het werken, welke vragen moeten we meenemen? Dat kun je gewoon organiseren.'

Facebook

'Als je met bekende platforms gaat werken zoals Facebook en Whatsapp, dan geef je zo'n grote partij als Facebook inzicht in jouw relatie met cliënten, bewoners. Wil je dat? Maak je die keuze? Je hebt ook jouwomgeving.nl wat helemaal ingericht is op hulpverlening, dicht gespijkerd, maar dan moet je een licentie kopen, je aanmelden, et cetera. Dat is niet geschikt voor de korte klap, maar wel een goede spiegel voor als je nu iets start. De AVG is een feit, je moet durven zeggen dat jouw idee niet mogelijk is en er dan afscheid van nemen.'

Online vrijwilligerscentrale Versteegh tip nl.deedmob.com. 'Dat is een Amsterdams initiatief, een online vrijwilligerscentrale gebouwd door enkele IT-jongens. Het is een professionele aanvulling op hoe een vrijwilligerscentrale gewoonlijk vraag en aanbod bij elkaar brengt. Dat is een hele professionele site die het werk van een vrijwilligerscentrale snel makkelijker kan maken. Ze kunnen ook met jouw initiatief meedoen.'

Verre van ideaal

Veel mensen die gewoonlijk naar dagbesteding of dagtherapie gingen, behandelrelaties hebben, zien die nu abrupt afgebroken. Is online contact het beste alternatief?

'Het is verre van ideaal, maar nu gewoon niet anders. Het moet nu zo, zowel voor de veiligheid van de doelgroep als die van jezelf. Jij kunt als professional drager van het virus zijn zonder dat je het weet. Het betekent wel dat je de mate van contact moet opvoeren, denk ik, niet meer dan twee keer in de week, maar gewoon iedere dag even appen, mailen, beeldbellen, gewoon bellen, wat past bij degene die jouw cliënt is. Het gaat om allerlei mensen, in de ggz, met een verstandelijke beperking, die eenzaam zijn, hun inloop missen. Als jij nu als professional je hier in aan het verdiepen bent, leer dan vooral van de ervaringen die er met e-health en online hulpverlening al zijn. Kijk bijvoorbeeld op www.digivaardiginzorg.nl '

Kans

Versteegh ziet ook de positieve kant van deze crisis: 'Dit is natuurlijk ook een grote kans voor het sociaal domein. Je hoort bijvoorbeeld uit het onderwijs al: 'Yes, nu kunnen we doorpakken met het invoeren van digitaal werken'. Hetzelfde geldt in ons werkveld. Maar blijf nadenken, laat je niet alleen leiden door de terechte behoefte kwetsbare mensen die nu thuis zitten te willen helpen.'

De overheidswebsite Zorg van Nu heeft een speciale pagina gemaakt met daarop betrouwbare digitale ondersteuning voor hulpverleners en zorgverleners:

<https://www.zorgvanu.nl/themas/digitale-ondersteuning-bij-covid-19-coronavirus>

Piet-Hein Peeters is freelance journalist voor onder andere Zorg+Welzijn.

7) Mensen met psychiatrische problematiek door corona-aanpak geen vertrouwde behandeling

Zorg+welzijn 22 maart 2020

Corona-update: Huidige situatie kan de hulpverlening zelfs verbeteren

Mensen met psychiatrische problematiek worden door de corona-aanpak afgesneden van de behandeling waar ze vertrouwd mee waren. Geneesheer-directeur Arnoud Jansen roeit met de riemen die hij heeft. 'We hebben nu ook meer tijd.'

'Bij Dimence hebben we ook de stap gemaakt van fysieke afspraak naar contact online of via de telefoon.. Mijn secretaresse heeft mijn patiënten van de komende twee weken gebeld dat ze niet langs kunnen komen, maar dat ik ze ga bellen.' Arnoud Jansen is geneesheer-directeur bij Dimence, een grote GGZ-organisatie in het oosten van het land.

Verbroedering 'Slechts een enkeling vindt dan dat hij recht heeft op zijn wekelijkse of maandelijkse bezoek aan mij. De rest ziet dat het voor ons ook heel lastig is. Er is veel begrip, verbroedering kun je zelfs zeggen. Dat is overigens ook waardevol voor de relatie tussen zorgverlener en patiënt.'

Onrust Niet dat Jansen zich geen zorgen maakt. 'Het kan zeker zijn dat patiënten zich heel ongelukkig gaan voelen hierdoor. Je hebt al je ziektebeeld en dan komen het ongemak en de onrust door de huidige situatie erbij. Dat laatste is natuurlijk normaal, ik heb dat ook. Daar praat ik met patiënten ook over, deze mensen zijn hoe dan ook gevoeliger voor stress.'

Contact 'Het grote probleem is denk ik de structuur die mensen missen', vertelt Jansen. 'Mensen kunnen niet meer naar de dagbesteding of de zorgboerderij. Daar kunnen ze heel ongedurig of juist apathisch van worden.' Contact houden is dan essentieel volgens Jansen. En op dat punt is er gelukkig nog veel mogelijk. Sterker nog, de huidige situatie kan ook de hulpverlening verbeteren.

Maatwerk 'De verschuiving van reguliere afspraken van een uur naar bellen, chatten of appen betekent dat je samen opnieuw gaat kijken naar wat iemand nodig heeft. Moet je er echt naartoe, wat we overigens in crisissituaties zeker zullen doen, hoe vaak ga je bellen, welke vorm van contact past het beste bij de relatie?' De situatie doorbreekt de routines, ziet Jansen. 'Besef wel, we hebben nu ook meer tijd. Anders was er die afspraak van een uur die we vol moest maken, anders waren er allerlei vergaderingen. Nu kunnen we indien nodig drie, vier keer per dag contact hebben. We gaan gedwongen meer maatwerk leveren met de middelen die we hebben.'

Eigenaar Arnoud Jansen merkt dat hij en zijn collega's opnieuw gaan nadenken, dat de behandelrelatie met patiënten opnieuw met hen besproken wordt. 'We stellen dan samen vast dat elkaar wekelijks zien nu niet kan, wat dan wel past, wat nodig is. Patiënten worden nu hoe dan ook meer eigenaar van hun probleem, al was het maar omdat ze nu skype moeten installeren, dat is natuurlijk best spannend, maar het kan echt positief doorwerken.'

Netwerk 'Ik denk dat wij professionals nu actiever vragen naar het netwerk om iemand heen. In de situatie voor corona was het van "iemand heeft zo weinig sociale contacten, ja, daar is geen beweging in te krijgen, want dit of dat" en dan lieten we het lopen.' Nu moeten zorgverlener en patiënt wel, denkt Jansen. 'Zijn er mensen op de dagbesteding waar je goed contact mee had? Kun je daar nu ook contact mee zoeken? Kunnen wij daarbij helpen? Dat soort vragen.'

Architectuur Jansen snapt de grote publieke bezorgdheid over mensen met stevige psychische problematiek die nu ineens hun behandelrelatie zien veranderen. 'Een tijd geleden hebben we hier een nieuw gebouw neergezet. Toen waren we bezig met vragen als hoe de patiënt door het gebouw heen zou lopen, hoe je het informele ontmoeten regelt, waar je voor professionals ruimtes regelt enzovoorts. We staan hier uit nood ook voor een architectuur-vraag, maar we gaan die zo goed mogelijk beantwoorden.'

8) Mensen met arbeidsbeperking met werk doen minder vaak beroep op zorg en Wmo

Google melding Wmo: SCP 23 maart 2020

Arbeidsbeperkte met een baan doet minder beroep op zorg

Nieuwsbericht | 20-03-2020 | Als iemand met een arbeidsbeperking een baan krijgt, heeft dat niet alleen voordelen voor de persoon zelf maar ook voor de samenleving. Mensen met een arbeidsbeperking doen minder vaak een beroep op geestelijke gezondheidszorg en Wmo-ondersteuning als ze werk hebben. Ook daalt het risico op crimineel gedrag, dat zo'n 5 procent bedraagt in deze groep.

Dit blijkt uit het onderzoek *De brede baten van werk* (Fried: zie: <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/03/20/de-brede-waarde-van-werk>) van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau. Deze voordelen komen bovenop de maatschappelijke besparingen op uitkeringen en de immateriële voordelen van werk voor mensen zelf, zoals zelfrespect en algeheel welbevinden.

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 daalde de kans op een baan voor deze groep flink. In de eindevaluatie van de Participatiewet noemde het SCP een aantal structurele aandachtspunten. Eén daarvan is de manier waarop de begeleiding naar werk wordt gefinancierd. Momenteel dragen gemeenten de volledige kosten van het begeleiden van deze mensen naar werk. Ze profiteren echter maar voor een deel van de daling in de uitgaven aan zorg en veiligheid. Dit kan een verklaring zijn voor de sterke daling van de baankans. Een mogelijke oplossing is om gemeenten geen vaste budgetten te geven voor participatie, maar het budget te laten afhangen van het aantal mensen dat aan het werk wordt geholpen. Dit stimuleert gemeenten om meer mensen aan een baan te helpen.

Het gaat in dit onderzoek om mensen die verstandelijk beperkt zijn, een psychische aandoening hebben of lichamelijk beperkt zijn en die niet op eigen kracht een betaalde baan kunnen vinden. In het verleden werkten deze mensen vaak in een sociale werkplaats. Sinds 2015 helpt de gemeente hen bij het vinden van een baan bij een reguliere werkgever of een beschutte werkplek. *Deze publicatie verschijnt tijdens de coronacrisis, maar is eerder geschreven. We beseffen dat de resultaten en aanbevelingen door de snelle en onvoorspelbare ontwikkelingen wellicht in een ander daglicht komen te staan*

9) Via een gemeenschappelijke regeling (Wgr) de complexe jeugdzorg regionaal gaan organiseren

Binnenlands Bestuur 23 maart 2020

AMvB reële prijs jeugdzorg per april

Yolanda de Koster 20 mrt 2020 Gemeenten moeten via een gemeenschappelijke regeling (Wgr) de complexe jeugdzorg regionaal gaan organiseren. Het kabinet bepaalt welke gemeenten verplicht moeten gaan samenwerken. Het gaat daarbij voornamelijk uit van de huidige 42 jeugdzorgregio's, maar dat kunnen er ook minder worden. Er komt een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs jeugdzorg, zoals die er ook voor de Wmo is. Die AMvB-jeugd moet per 1 april 2021 van kracht worden.

Langjarige contracten De samenwerking tussen gemeenten is nu te vrijblijvend en er zijn grote verschillen tussen de werkwijzen van gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Met de verplichte regionale samenwerking krijgen jeugdzorgaanbieders één contactpersoon. Gemeenten en instellingen moeten afspraken maken over een minimum contractduur voor gesloten jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en jeugdhulp die is opgenomen in een strafrechtelijke beslissing. Het kabinet vindt dat er contracten voor minimaal drie jaar moeten worden afgesloten.

Schaarste Dat zijn enkele hoofdpunten uit de brief die ministers Hugo de Jonge (VWS) en Sander Dekker (Rechtsbescherming) vrijdagmiddag naar de Tweede Kamer hebben gestuurd. 'Een stabiele, stevige (boven)regionale samenwerking zorgt voor rust in het zorglandschap. Professionals krijgen meer tijd en ruimte voor jongeren en hun omgeving, aanbieders krijgen meer ruimte voor

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

zorgvernieuwing, de administratieve lasten nemen af en er wordt beter omgegaan met de schaarste aan mensen en middelen', aldus de ministers.

Bijsturen De brief is de toegezegde uitwerking van de brief van 7 november, waarin beide ministers een stelselwijziging van de jeugdzorg aankondigden. Toen werd al duidelijk dat de gemeentelijke beleidsvrijheid zou worden ingeperkt, hetgeen tot woede en frustratie bij gemeenten leidde. De ministers stellen nu in hun brief dat de decentralisatie niet wordt teruggedraaid, maar dat wordt bijgestuurd om af te maken 'wat we begonnen zijn'.

Stelsel schiet tekort Voor kinderen en jongeren die specialistische, complexe vormen van zorg nodig hebben, schiet het stelsel nog tekort, schrijven de ministers. Jongeren moeten te lang op passende hulp wachten of worden te vaak doorgeplaatst naar zorgvoorzieningen. De samenwerking tussen gemeenten is te vrijblijvend waardoor aanbieders soms met meer dan honderd gemeenten te maken hebben, met ieder hun eigen verantwoordingseisen. Dit leidt niet alleen tot een grote administratieve lastendruk, maar het heeft ook invloed op de geboden zorg aan de jongeren en hun gezinnen.

Regionaal samenwerken Gemeenten moeten een gemeenschappelijke regeling treffen voor de organisatie van specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (Wgr). De regionaal te verrichten taken moeten door een regionale entiteit worden uitgevoerd. 'Het regionale samenwerkingsverband is aanspreekbaar op de organisatie en eenduidige inkoop van specialistische zorg voor de jeugd op het (boven) regionale niveau', aldus de ministers. In nadere regelgeving wordt vastgelegd welke gemeenten in welke jeugdhulpregio's moeten gaan samenwerken. De ministers gaan hierbij vooralsnog uit van de huidige 42 jeugdhulpregio's, maar het kunnen er ook minder worden.

Crisissituatie Onder de complexe jeugdzorg waarbij wettelijk verplicht regionaal moet worden samengewerkt, valt onder meer weinig voorkomende/hog specialistische jeugdhulp, zoals intensieve ambulante vormen (inclusief jeugd-ggz) ter vervanging van verblijf. Ook jeugdhulp in het kader van een urgente crisissituatie, pleegzorg en gezinsvervangend verblijf en jeugdbescherming en jeugdreclassering vallen daaronder. De lijst wordt verder besproken en eventueel aangevuld met gemeenten, zorgaanbieders en cliënten.

Regionale agenda Aanvullend op hun lokale beleid moeten gemeenten een regionale agenda in een jeugdhulpregio opstellen. Daarin moet concreet worden aangegeven wat de gezamenlijke opgave is, welk hulpaanbod in de regio nodig is, hoe ze de transformatie van de jeugdhulp gaan regelen en hoe ze de inkoop daarvan gaan organiseren. De agenda wordt door de individuele gemeenteraden vastgesteld. Ook regels hieromtrent worden wettelijk vastgelegd.

AMvB reële prijs Hoewel al wettelijk is vastgelegd dat gemeenten en aanbieders reële tarieven voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering moeten afspreken, gebeurt dat te weinig. De ministers vinden een landelijk vastgesteld kostendekkend tarief te ver gaan. In een AMvB worden elementen voor een redelijk tarief vastgelegd. Door te werken met landelijk bepaalde kostprijselementen kunnen gemeenten en aanbieders een beter gesprek voeren over waar zij rekening mee moeten houden om te komen tot een reëel tarief, stellen de ministers. 'Dit schept zowel voor gemeenten als aanbieders helderheid.' Het streven is om de AMvB per 1 april 2021 te laten ingaan, zodat er met de inkoop voor 2022 rekening mee kan worden gehouden. De AMvB gaat gelden voor nieuwe contracten. Bestaande contracten hoeven niet te worden opgebroken. Ook hoeft jeugdhulp niet opnieuw te worden aanbesteed.

Conceptwetsvoorstel De ministers willen voor de zomer met hun conceptwetsvoorstel voor wijziging van de Jeugdwet komen. Vooruitlopend op wetgeving zijn beide ministeries met gemeenten en de jeugdsector aan de slag om de reeds signaleerde knelpunten nu al op te pakken.

Zorgvisie 23 maart 2020

Thuiszorg wil toezeggingen over financiële steun in coronacrisis

In de thuiszorg dreigt chaos door de coronacrisis. Onder cliënten en medewerkers heerst angst voor besmetting en zorgorganisaties kampen met een dagelijks veranderende zorgvraag, oplopend ziekteverzuim en extra uitgaven aan beschermingsmiddelen. De zorgen over de financiële gevolgen nemen toe. Brancheorganisatie ZorgthuisNL vraagt in een brief aan zorgverzekeraars, gemeenten en zorgkantoren om financiële zekerheid.

ZorgthuisNL reageert hiermee op de brief die Zorgverzekeraars Nederland deze week naar de koepelorganisaties in de zorg stuurde. Daarin zegden de zorgverzekeraars steun in de coronacrisis toe, zonder concrete financiële toezeggingen te doen. Aanbieders in de thuiszorg en wijkverpleging hadden hier wel op gehoopt, omdat de situatie voor hen steeds heikeler begint te worden, stelt de branchevereniging.

Paniek Onder de cliënten, veelal ouderen, maar ook onder medewerkers in de thuiszorg begint de paniek toe te slaan, vertelt Hans Buijing, voorzitter van ZorgthuisNL. 'Er is veel angst voor besmetting. Er is ook veel onduidelijkheid: hoe herken je of iemand het coronavirus heeft? Medewerkers hebben behoefte aan duidelijker richtlijnen. Ze hebben te maken met een minder gecontroleerde omgeving dan bijvoorbeeld een verpleeghuis. Achter iedere voordeur is de situatie weer anders. Soms komen ze er niet in, omdat ze geen mondkapje dragen. Dat mondkapjes niet altijd nodig zijn, daar heeft de cliënt geen boodschap aan. Die denkt: jij bent net langs vijf of zes andere adressen geweest, wat heb je meegenomen?'

Ziekteverzuim en extra kosten Het zijn niet alleen cliënten en werknemers die hem knijpen door corona. Zorgorganisaties moeten alle zeilen bijzetten om met de drastische gevolgen van de crisis om te gaan. 'Thuiszorgorganisaties zitten met de vraag: kan ik wel of niet zorg verlenen aan deze vaak kwetsbare mensen?', vervolgt Buijing. 'De richtlijnen van het RIVM zijn niet eenduidig. Vandaag worden er weer nieuwe instructies verwacht, maar het kost ook tijd om die onder medewerkers bekend te maken. Veel zorgorganisaties zien intussen het ziekteverzuim onder medewerkers toenemen. Tegelijkertijd zijn ze extra kosten aan het maken omdat ze veel meer beschermingsmiddelen moeten inzetten, omdat ze trainingen moeten inlassen, omdat de routes minder efficiënt worden.'

Omzet steeds minder zeker Terwijl de kosten aan de ene kant toenemen, wordt aan de andere kant de omzet steeds minder zeker. 'Veel zorg is afgezegd, uit angst voor besmetting. Tegelijkertijd krijgen we een heel nieuwe zorgvraag, doordat mensen die gewoonlijk naar een dagbesteding zouden gaan, nu thuis zitten. De zorgaanbieders willen deze zorg graag leveren. Minister De Jonge heeft ons deze week ook nadrukkelijk gevraagd om vooral die zorg te leveren en te doen wat nodig is in deze moeilijke tijd. Dat willen zorgaanbieders ook.'

Financiële zekerheid Om zorg te kunnen blijven leveren, vraagt de sector zijn financiers nu om een stuk zekerheid. Volgens Buijing hebben veel thuiszorgorganisaties namelijk nauwelijks een financiële buffer. 'De wijkverpleging en de thuiszorg staan al onder druk, onder meer doordat dit jaar de tarieven niet zijn geïndexeerd, ze zijn niet meegegroeid met de afspraken in nieuwe cao. De marges in de sector zijn dus heel klein', zo licht de voorman van ZorgthuisNL toe.

Buijing wijst erop dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) haar leden heeft opgeroepen om bestaande contracten te honoreren, maar dat sommige gemeenten toch een andere afweging maken. 'We horen ook geluiden over gemeenten die zeggen: stop maar met de zorg die niet noodzakelijk is. Of die het zien als een gelegenheid om een bezuiniging te realiseren.'

Exploitatiekosten ZorgthuisNL vraagt haar financiers – zorgverzekeraars en zorgkantoren en gemeenten – nu om voor 2020 te vergoeden op basis van de exploitatiekosten. 'Deze zijn te verantwoorden op basis van noodzakelijke uitgaven ten gevolge van de crisis en het behoud van de banen van medewerkers. Het resultaat kan zowel positief als negatief uitvallen ten opzichte van de

begroting 2020, maar op deze wijze is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd', zo is te lezen in de brief van de branchevereniging.

Voor de onderlinge verdeling van deze kosten, zouden de financiers dezelfde verdeling moeten toepassen als in 2019. Zo zou de uitvoering van de zorg ook door de schotten heen kunnen plaatsvinden, aldus ZorgthuisNL.

Kandidaat voor het ziekenhuis Voorman Buijing waarschuwt tot slot dat de thuiszorg op de aanlooproute naar het ziekenhuis ligt. 'Bij het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) gaat veel aandacht naar de ziekenhuizen en IC's en dat is volkomen terecht. Maar bedenk wel dat de thuiszorg veel cliënten ziet die zonder zorg al gauw een kandidaat voor opname in het ziekenhuis zijn. En dat is iets dat we juist willen voorkomen.'

Vertrouwen Voor de verantwoording over de geleverde zorg doet de organisatie overigens een beroep op het vertrouwen van zijn financiers. Ze is hierin vandaag niet de enige. Ook bestuurder Paul de Schipper, van ggz-aanbieder Emergis, doet een beroep op overheid en verzekeraars, om zorgverleners dit jaar te vertrouwen en de begrote kosten als budget beschikbaar te stellen.

Hoe managen we deze coronacrisis? Lees dagelijks het nieuws en achtergrond verhalen van Nederlandse zorgorganisaties in onze nieuwsbrief. Schrijf u nu in en ontvang dagelijks coronacrisis- en andere artikelen direct uit de zorg.

Samira Ahli redacteur Zorgmanagement

11) Onderzoek grenzen van het Nederlandse zorgstelsel en de samenleving

Zorgvisie 23 maart 2020

Bussemaker: 'Samenleving kan sterker uit coronacrisis komen'

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) onderzoekt de komende jaren de grenzen van het Nederlandse zorgstelsel en de samenleving. Momenteel stelt het coronavirus beide danig op de proef. 'We zitten nu in het oog van de storm', zegt RVS-voorzitter Jet Bussemaker. 'Het is te vroeg om te evalueren, maar we zullen hier zeker belangrijke lessen uit kunnen trekken.'

De RVS presenteerde in januari zijn werkagenda voor de jaren 2020-2024. De raad heeft de afgelopen jaren al veel signalen opgepikt van de knelpunten en begrenzingen in het zorgstelsel. Goede zorg wordt gehinderd door de schotten tussen wetten en financieringsstromen. De groeiende verschillen tussen bevolkingsgroepen en ingrijpende veranderingen op de arbeidsmarkt zetten het stelsel onder druk. De vergrijzing is een van die ontwikkelingen met een grote impact op de samenleving én de zorg.

Crisis biedt ook kansen In het oog van de storm die coronavirus heet, krijgen deze kwesties een nog dringender karakter. Het zijn de ouderen en kwetsbaren in de samenleving die het hardst geraakt zullen worden, zo waarschuwde ook premier Rutte deze week in zijn woord aan alle Nederlanders. Toch biedt de crisis ook kansen. Een crisissituatie dwingt tot creatieve, nieuwe oplossingen. RVS-voorzitter Jet Bussemaker wijst op de vele initiatieven die nu al zijn ontstaan.

Betrekken van de bevolking 'Kijk bijvoorbeeld naar de ontwikkeling van de app van Luscii, van een van onze raadsleden Daan Dohmen, in samenwerking met het OLVG, voor de triage van coronapatiënten. Raadslid Ageeth Ouwehand is bezig met de welzijnsfoot van haar organisatie Beweging 3.0 om te kijken hoe ze zorgverleners kunnen ondersteunen. Bijvoorbeeld door koks te laten koken voor zorgmedewerkers. Ik ben zelf betrokken bij het project Gezond en Gelukkig Den Haag; daar zijn ze bezig een vrijwilligerspool op te zetten voor de zorgsector. En zo zijn er nog meer initiatieven, ook burgerinitiatieven. Hierdoor kan de samenleving sterker uit deze crisis komen', concludeert Bussemaker.

Uitgesteld advies De RVS heeft zelf ook al de beperkingen van de virusuitbraak ondervonden. De Raad had deze week een advies willen uitbrengen over de acute zorg. Dat advies was door de Tweede Kamer aangevraagd, maar de 150 man- en vrouwsterke Kamer komt niet meer bijeen. De publicatie van het advies is daarom uitgesteld, met het oog op de ontwrichtende effecten van het virus geen ramp, aldus de raad. 'Ik wil wel zeggen dat we uit het onderzoek naar de acute zorg veel hebben geleerd, met name over het betrekken van de bevolking', zo licht Bussemaker een tipje van de sluier.

Gevraagd en ongevraagd advies Bij een evaluatie van zijn functioneren kreeg de RVS afgelopen jaar een aantal aanbevelingen om meer impact te hebben met zijn adviezen. Voor de komende jaren heeft de RVS zich voorgenomen om gevraagd én ongevraagd advies te geven. Verschillende adviezen op verzoek van het ministerie van VWS staan al op de planning. Een aantal recente adviezen van de RVS heeft de gemoederen aardig in beroering gebracht. Een daarvan was het rapport 'De derde levensfase: het geschenk van de eeuw'. Hierin stelde de Raad vast dat er een grote groep ouderen is die nog een bijdrage aan de samenleving kan en wil leveren. In de gezondheidszorg zouden ze van grote betekenis kunnen zijn. De samenleving is hier echter niet op ingericht.

De vergrijzing heeft in de werkagenda van de RVS opnieuw een plek gekregen. Stannie Driessen was als directeur en algemeen secretaris van de RVS betrokken bij de totstandkoming van deze agenda en bij het rapport over de derde levensfase. 'Het is bij uitstek een taak van de Raad om signalen op te halen uit de samenleving. Het mee willen doen en verbinding willen maken, is een van die signalen geweest', zegt zij. 'Mensen vinden het belangrijk om van betekenis te zijn. Dat leeft heel breed in de samenleving. Ook nu met de coronacrisis zie je weer hoe belangrijk mensen het vinden om te helpen, hoeveel mensen hebben aangeboden om voor de meest kwetsbare ouderen boodschappen te doen bijvoorbeeld. We blijven sociale wezens.'

Betekenisvol werk Een ander rapport van de RVS dat veel stof deed opwaaien, was B van Bekwaam, een advies over de Wet BIG en de zorgarbeidsmarkt. Hierin stelt de Raad dat de huidige manier van beroepen registreren via de Wet BIG leidt tot een wildgroei aan beroepen. In een snel veranderende zorgarbeidsmarkt zou dit geen houdbare situatie zijn. De Raad pleitte er daarom voor om basisberoepen te registreren en zorgverleners daarbovenop een portfolio van bekwaamheden te laten opbouwen. Bij een aantal beroepsverenigingen schoot dit in het verkeerde keelgat, uit de Tweede Kamer kwamen schriftelijke vragen. Het zou ten koste van de kwaliteit van zorg gaan en onzekerheid opleveren voor mensen in medische beroepen. Wat zou een diploma nog waard zijn? 'De arbeidsmarkt staat met stip op nummer één op onze werkagenda', zegt RVS-voorzitter Jet Bussemaker. 'Het houdt mensen enorm bezig. Wat betreft de Wet BIG, hebben we gemerkt dat mensen inderdaad bang zijn om dit los te laten. De BIG geeft status en houvast. Maar de druk van nieuwe beroepen op de BIG is hoog. Zo dreigt hij aan eigen succes ten onder te gaan. We horen tegelijkertijd dat het hoognodig is om naar een andere manier van registreren te gaan. Veel critici dachten dat er in ons voorstel helemaal geen registratie meer zou zijn. Dat klopt niet, de registratie blijft. Voor basisberoepen via de wet. Mensen moeten daarnaast kunnen blijven leren in hun beroep. Daarvoor zou er als het ware een vaardighedenpaspoort komen, in plaats van steeds een nieuw beroep.'

Vitale beroepsgroep 'Er is nu te veel focus op wat er misgaat in de zorg en het imago van zorgprofessionals wordt negatief belicht', voegt Stannie Driessen toe. 'Daar hebben mensen in zorg echt last van. In onze raadpleging en gesprekken komt naar voren dat mensen een heldere visie missen op de manier waarop we naar arbeidsproblematiek kijken. Die visie moet er wel komen, inclusief het besef dat er niet genoeg mensen zijn om het werk te doen. Het coronavirus zet de zorgprofessional weer in de schijnwerper. De zorg is een vitale beroepsgroep.' 'Voor de arbeidsmarkt gaat het de komende jaren niet zozeer om hoe veel meer of minder mensen erbij komen', vervolgt Bussemaker. 'Het gaat veel meer over de manier waarop we vormgeven aan vakmanschap in tijden van toenemende complexiteit van zorg (waaronder ook werken in teams) enerzijds en schaarste op

de arbeidsmarkt anderzijds. We moeten anders gaan denken over de invulling van professionaliteit. Dat bleek ook uit het rapport van de WRR (Het betere werk, red.), waarin het belang van betekenisvol werk werd benadrukt.'

Schurende stelsels De arbeidsmarkt en de vergrijzing zijn twee thema's die hoog op de werkagenda van de RVS staan, maar wat de raad vooral beoogt de komende jaren is om de verschillende thema's met elkaar te verbinden. Wat alle thema's lijkt te verbinden is het schuren van de verschillende stelsels in de samenleving. 'Een grote discussie over het stelsel is op dit moment niet zinvol', stelt Bussemaker. 'Als je de thema's analyseert, kun je wel lessen leren over de manier waarop deze zich tot elkaar verhouden. Denk aan het effect van de participatiewet op de gebouwde leefomgeving. Tegelijkertijd moeten we de mogelijkheid van een stelselwijziging wel openhouden.' RVS-directeur Stannie Driessen valt bij: 'Het stelsel maakt dingen zo complex voor sommige mensen, dat zij daar een zorgmanager voor nodig hebben. We moeten wel vragen wat we kunnen doen om dingen eenvoudiger te maken. Wat zijn de veronderstellingen in bepaalde regelingen? Hoe zelfredzaam zijn mensen?'

Innovatie Wat is in dit samenspel van schurende stelsels de rol van zorgorganisaties en individuele zorgbestuurders? 'Het gaat om de kunst van het innoveren', zegt Bussemaker. 'Wat me al langere tijd puzzelt is hoe wij zo veel mooie voorbeelden van innovatie hebben, die vervolgens niet breder worden toegepast. Hoe kan het zo moeilijk zijn om van elkaar te leren? Mantra's als 'we hebben dit altijd zo gedaan' en 'dit is niet hier gemaakt' blijken hardnekkig. Dat heeft iets met het stelsel te maken, maar ook met de cultuur. Dit veranderen vraagt om een ander soort leiderschap. Het is niet voldoende om een stip op de horizon te zetten, je moet mensen kunnen meenemen.'

Samira Ahli redacteur Zorgmanagement

12) Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVT) vreest een stroom aan nieuwe geweldsincidenten

Zorgvisie 24 maart 2020

Zorgen over toename huiselijk geweld door coronacrisis

Nu gezinnen in verband met de corona-maatregelen thuis de hele dag op elkaar lip zitten, loopt het risico op spanningen op. Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVT) vreest zelfs een stroom aan nieuwe geweldsincidenten. Het onderwerp vraagt de aandacht van zorgprofessionals, de samenleving én zorgbestuurders.

Veilig Thuis krijgt op dit moment vooral vragen van hulpverleners die normaal gesproken bij families thuiskomen, maar nu alles telefonisch moeten doen. 'Zij hebben te maken met een nieuwe realiteit. Hulpverleners moeten de gezinnen telefonisch tips geven als de spanning thuis toeneemt. Ze gaan echt alleen langs als de situatie urgent is. Terwijl het soms zeer lastig is om op afstand hulp te bieden', zegt Debbie Maas, bestuurder van Veilig Thuis tegen de Stentor.

Zomervakantie Dat contact houden met gezinnen waar geweld een risico is, wordt sterk bepleit door Majone Steketee, directeur van het Verwey-Jonker Instituut en bijzonder hoogleraar 'intergenerationele overdracht van huiselijk geweld. Ook zij maakt zich zorgen, zegt ze tegen onze collega's van Zorg+Welzijn. 'We weten uit onderzoek naar zomervakanties dat als de kinderen thuis zijn deze kwetsbare gezinnen extra onder druk staan. Je ziet oudere kinderen dan veel buitenshuis zijn, naar familie en vrienden gaan, maar dit soort overlevingsmechanismen zijn nu afgesneden', zegt Steketee.

Ook Unicef maakt zich zorgen over kinderen in Nederland die bijvoorbeeld voor de crisis al te maken hadden met mishandeling of armoede. Dat valt op verschillende liveblogs te lezen. 'Door isolatie raken juist deze kinderen uit zicht. Voor kwetsbare kinderen kan het verlies van activiteiten zoals school en sport extra lastig zijn. Het kan ervoor zorgen dat zij nergens meer een veilige plek hebben', aldus Suzanne Laszlo, directeur van UNICEF Nederland.

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

Kindertelefoon ‘Juist kwetsbare gezinnen zitten in deze situatie heel snel aan hun grenzen’, denkt Steketee. Ze zou graag zien dat de campagne ‘Het houdt niet op, niet vanzelf’ deze weken weer op televisie wordt uitgezonden. Daarin wordt ook de samenleving gevraagd alert te zijn, zeker nu we in deze tijd niet alles van hulpverleners en politie kunnen verwachten.

Ook vraagt ze om meer aandacht voor de Kindertelefoon. Sinds het uitbreken van de coronacrisis leggen kinderen veel vaker contact met deze hulplijn. Kinderen hebben zorgen over dierbaren en school, maar ook over een verslechterende thuissituatie. Op normale dagen ontvang De Kindertelefoon al 1.000 gesprekken per dag. Dat liep vorige week al op naar 1.500 per dag.

Multisectorale aanpak Vlak voor het uitbreken van de coronacrisis sprak Zorgvisie met Sander van Arum van de Stichting Civil Care, psychotherapeut en expert op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hij pleit voor multisectorale samenwerking rond huiselijk geweld. ‘Vaak gebeurt er zoveel binnen een gezin waar sprake is van huiselijk geweld, dat er niet één hulpverlener is die dat allemaal kan overzien. De situaties zijn ingewikkeld en er is veel gaande.’

Samen met kinder- en jeugdpsychiater Linda Vogtländer heeft Van Arum plan van aanpak voor alle professionals die in hun werk te maken krijgen met geweld en onveiligheid in huiselijke kring. Diverse sectoren onderschrijven ondertussen deze methodiek. Maar zorgprofessionals moeten volgens Van Arum wel in staat gesteld worden die samenwerkingen aan te gaan. ‘Daar hebben we de bestuurders voor nodig. Het is mooi als individuele zorgprofessionals zich aan onze visie committeren, maar of ze het ook kunnen uitvoeren valt of staat uiteindelijk bij daadwerkelijke commitment van besturen.’

Stress verlagen Van Arum laat Zorgvisie weten dat ook in een crisis als deze bestuurders en financiers een belangrijke rol hebben. ‘Het is nu geen tijd is voor een verbeterslag. We moeten nu business as usual in de lucht houden. Het allerbelangrijkste op dit moment is volgens hem dat kwetsbare gezinnen ondersteund blijven worden in hun dagelijkse bestaan. Deze gezinnen hebben vaak geen sterk netwerk of andere hulpbronnen. Juist daarom zijn professionals nu belangrijk. Zij moeten door hun organisatiebesturen en financierders in staat gesteld worden de gezinnen zo goed mogelijk en vooral praktisch te ondersteunen om de stress te verlagen.’

Bereikbaar zijn Volgens Steketee betekent dat onder andere dat professionals bereikbaar zijn. ‘Telefonisch, via Skype, via Whatsapp, wellicht kun je op sociale media oproepen doen. Gezinnen moeten het gevoel hebben dat ze zichtbaar zijn.’ Ook raadt ze professionals aan daar waar mogelijk wel te proberen gebruik te maken van het netwerk om deze gezinnen heen, hoe dun dat door de coronamaatregelen ook is. Steketee: ‘Zorg dat er af en toe iemand langsgaat of toch even een kind opvangt.’

Shannah Spoelstra

13) De crisis rondom het coronavirus raakt de gehandicaptenzorg zwaar

Zorgvisie 24 maart 2020

Bluiminck: ‘Leefbare thuissituatie is nu prioriteit in gehandicaptenzorg’

De crisis rondom het coronavirus raakt de gehandicaptenzorg zwaar. Het tekort aan testen en beschermingsmiddelen brengt de veiligheid van cliënten en professionals in gevaar. Daarnaast zorgt het wegvallen van de dagbesteding ervoor dat ouders een meer begeleidende rol op zich nemen. Dat maakt de thuissituatie er niet altijd even gemakkelijk op, stelt VGN-directeur Frank Bluiminck.

Op 18 maart stuurde u namens Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland een brief naar de Kamer over de gevolgen van het coronavirus in de gehandicaptenzorg. Hierin uitte u onder meer uw zorgen over de beperkte capaciteit aan testen, wat de veiligheid van cliënten en medewerkers in gevaar brengt. Hoe staat het daar nu mee?

‘Nog niet goed, helaas. We hebben verschillende signalen afgegeven waarmee we duidelijk hebben gemaakt dat er nog veel fout gaat. Er is ons toegezegd dat er een aangepast testbeleid komt voor de

gehandicaptensector. Hier hebben we echter nog niets van teruggezien, het wordt alsmäär aangekondigd voor de dag van morgen. Voor veel cliënten is thuisquarantaine geen optie. Vaak begrijpen ze de situatie niet en kunnen ze daarom niet zomaar in isolatie worden gezet op hun eigen kamer. Dus als iemand op de woongroep niest, moeten we nu uit voorzorg bescherming inzetten. Dit levert twee problemen op. Ten eerste zorgt de introductie van mondkapjes en beschermingspakken voor veel extra onrust bij de cliënten. Ten tweede worden we nu gedwongen om schaarse beschermingsmaterialen in te zetten, terwijl dat achteraf misschien niet nodig was. Daarom willen we een soepeler testprotocol in onze sector. Natuurlijk begrijp ik dat het tekort aan testen een landelijk capaciteitsprobleem is. Een alternatief zou wat ons betreft kunnen zijn om het medisch oordeel van bijvoorbeeld een arts voor verstandelijk gehandicapten (AVG) leidend te laten zijn. Wanneer hij corona vermoedt op basis van de signalen, moet er beschermingsmateriaal komen.’

Ook medewerkers in de gehandicaptenzorg kampen met een nog hogere werkdruk dan normaal. Een mogelijke oplossing zou zijn om horecapersoneel dat door de sluiting thuis zit, in te zetten. Hoe garandeert u veilige zorg?

‘Toen bekend werd dat alle horecavoorzieningen moesten sluiten, dachten we: kunnen we vraag en aanbod niet matchen? Daar is toen het initiatief Extra handen voor de zorg uitgekomen. Vorige week hebben we de website samen met andere partijen gelanceerd. Hier wordt ook crisisscholing aangeboden aan iedereen die wil helpen in de zorg, ook oud-zorgmedewerkers die er al een tijdje uit zijn.’

Nu de dagbesteding wegvalt, zitten veel ouders thuis met hun kinderen. In veel gevallen moeten de ouders de rol van de zorgprofessionals ‘overnemen’. Wat doen zorgaanbieders om ouders en cliënten hierbij te ondersteunen?

‘Het leefbaar houden thuis nu alle vaste structuur wegvalt, is op dit moment een van de grootste problemen in de gehandicaptensector. Zorgaanbieders bedenken van alles om de thuissituatie zo draaglijk mogelijk te houden. Philadelphia richtte bijvoorbeeld Hallo Thuis op, een platform dat zowel vermaak als informatieve en educatieve content biedt. Dagbesteding heeft als doel dat kinderen voldaan moe zijn aan het einde van de dag. We proberen ouders zoveel mogelijk tips en materialen te geven om mee aan de slag te gaan. Dit kan gaan over hoe een goede dagstructuur er uitziet, of creatieve ideeën voor knutselen, liedjes en beweging. Normaal hebben ouders en zorgprofessionals natuurlijk een heel andere rol binnen het zorgproces. Nu moeten ouders ook meer een begeleidende rol nemen, wat best veel van hen vraagt en zeker niet altijd gemakkelijk is. We vinden het daarom belangrijk dat het lijntje tussen de zorgorganisaties en ‘thuis’ goed blijft. Soms zetten we hier ook gedragsdeskundigen bij in. We zijn nu bezig met een platform op te richten waar ouders elkaar kunnen inspireren’.

Het coronavirus treft ook veel zorgmedewerkers. Wat is het ziekteverzuim onder professionals in de gehandicaptenzorg?

‘De precieze cijfers heb ik niet zo paraat. Maar ik weet dat de uitvalpercentages zorgwekkend hoog zijn. Veel organisaties proberen zzp’ers en uitzendkrachten in te schakelen. Je merkt wel dat mensen zich zorgen maken over de extra kosten die nu gemaakt worden door personeelsuitval. Er is veel behoefte aan het duidelijk verantwoord en borgen van extra kosten. We moeten echt zien te voorkomen dat mensen een beroep gaan doen op werktijdverkorting. Als sector moeten we deze mensen comfort en zekerheid bieden, dat is heel belangrijk’.

Wat is op dit moment in de coronacrisis uw belangrijkste boodschap?

‘De afsluitende woorden van Minister Bruins vond ik mooi: ‘let op elkaar’. Dat geldt zeker voor mensen die nu extra kwetsbaar zijn. Dus heb oog voor mensen met een beperking en kijk ook naar waar je zelf misschien iets kunt bijdragen. Het is fijn om van betekenis te kunnen zijn voor mensen die nu thuis zitten, al gaat het maar om een wandeling maken. Op dit moment is het onze prioriteit om de thuissituatie zo goed mogelijk te houden. Dit blijkt in veel gevallen toch een hele opgave te zijn. We maken ons hier serieus zorgen over. We zien dat zo’n crisistijd verbreedert en de saamhorigheid in de samenleving versterkt, maar ook dat de meest kwetsbare groepen het hardst getroffen worden. Een belangrijke les om bij stil te staan.’

Hester Hinloopen

14) Aanbesteding van de jeugdhulp Leiden uitgesteld vanwege het coronavirus

Unity.nu 25 maart 2020

Aanbesteding jeugdhulp uitgesteld

25 maart 2020 LEIDEN - Wethouder Marleen Damen stelt de aanbesteding van de jeugdhulp uit vanwege het coronavirus. Dat meldt de wethouder in een brief aan de gemeenteraad. 'Wegens het Corona-virus moeten onze zorgpartners nu alle zeilen bijzetten. Daarom wordt het aanbestedingstraject nu tot nader order uitgesteld. Op dit moment wordt de planning opnieuw bekeken in nauwe afstemming met de zorgpartners. Zodra ik meer weet over de nieuwe planning en de gevolgen van dit uitstel zal ik u nader informeren.'

De komende tijd wordt bekeken wanneer het traject weer opgepakt kan worden.

15) Crisismaatregelen coronacrisis

LCR@ttentie 25 maart 2020

Landelijke Cliëntenraad, Bezuidenhoutseweg 60, 2594 AW Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Staatssecretaris Mevrouw T. van Ark

Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Den Haag, 25 maart 2020

Betreft: Verzoek input op crisismaatregelen coronacrisis Referentie: LCR/20-0034/AA/PvL/ER

Geachte mevrouw Van Ark,

Op uw verzoek heeft de Landelijke Cliëntenraad (LCR) signalen opgehaald in haar netwerken die voor de SUWI-dienstverlening relevant zijn. Met deze brief brengen wij de opgehaalde signalen onder uw aandacht. De gevolgen en het einde van de crisis zijn op dit moment nog niet in zicht, daarom zullen we u periodiek op de hoogte houden van ontwikkelingen die wij signaleren.

De LCR vraagt aandacht en maatregelen voor mensen die in de knel dreigen te komen, in het bijzonder op het gebied van de sociale zekerheid. Wij vragen speciale aandacht voor werknemers met flex-contracten, SW-medewerkers, mensen in de banenafpraak, Wajong en burgers met een binnenkort eindigende uitkering. We doen hierbij eerste aanbevelingen en zullen die nader specificeren met ervaringen die burgers meemaken.

1. De LCR onderschrijft het punt van de STAR/SER dat werktijdverkorting niet van de uitkeringsduur van werknemer af mag gaan.
2. De LCR onderschrijft de uitgangspunten van de Noodmaatregel Overbrugging werkbehoud (NOW).
3. De LCR wil u vragen om in de communicatie naar bestaande uitkeringsgerechtigden aandacht te schenken aan continuïteit van dienstverlening. Wij geven u in overweging om als crisismaatregel de dienstverlening de komende periode tot ten minste 1 juni te continueren en geen uitkeringen te beëindigen indien geen andere inkomensvoorziening (AOW) voor handen is.
4. De LCR adviseert een moratorium in te stellen in de periode tot ten minste 1 juni op de vorderingen van UWV, gemeenten en de Belastingdienst jegens cliënten.
5. De LCR verwacht dat de arbeidsmarkt voor langere tijd uit balans zal zijn. Wij stellen voor om tijdelijk de basisuitkering van de WW per direct te verhogen van drie maanden naar acht maanden teneinde nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Waaronder mensen met flexibele contracten en jongvolwassenen die worden geraakt door de Corona-crisis. En hen door deze moeilijke periode heen te helpen.

Als gevolg van de Coronacrisis melden zich veel werknemers in de flexibele schil en werknemers met nul uren contracten (waaronder studenten) bij onder meer bij UWV.

Deze groep heeft een hybride verhouding tot de werkgever. Voor de Landelijke Cliëntenraad is het onduidelijk of werkgevers zich verantwoordelijk voelen voor deze groep. Wij krijgen signalen dat, ondanks de goede maatregelen van het kabinet om banen te behouden en dienstverbanden niet te beëindigen, er wel degelijk flexibele contracten worden beëindigd.

Onzekerheid werkgevers Doelstelling van de tijdelijke regeling tegemoetkoming loonkosten beoogt de werkgelegenheid in bedrijven te continueren. Immers, als de economie weer opstart zijn werknemers dubbel en dwars nodig. Echter, in de overbrugging is er sprake van een liquiditeitsprobleem. Salarissen en bedrijfskosten lopen door. Voor de looncomponent wordt een dekking in het vooruitzicht gesteld van 90%. Afhankelijk hoe arbeidsintensief het bedrijf is, levert dit een verlichting op om de crisis door te komen. Bij veel werkgevers kan dit bedrag aardig oplopen. Er bestaat veel onduidelijkheid wie nu werkgever is. Het payrollbedrijf, het uitzendbureau, de ZZP'er, de onderneming of opdrachtgever? Zeker bij 0-urencontracten is er wel een contractrelatie en mogelijk een regelmatige invulling van de uren maar is de kern dat de flexibele schil mee ademt met de bedrijfsactiviteiten. Kern is dat de uren beperkt kunnen worden zonder dat er ontslagen vallen maar dat de flexibele schil wel zonder inkomsten zit. Het is voor werkgevers onduidelijk op welke basis zij aan deze groep steun kunnen verlenen. Wel is er begrip voor de wens van het kabinet om ook voor deze groep wat te betekenen. Kernpunt is dat deze onduidelijkheid nu leidt tot problemen voor werknemers. Werkgevers lijken volgens signalen van werknemers en werkende uitkeringsgerechtigden met de huidige informatie geen goede planning te maken. Van deze onzekerheid worden werknemers in de flexibele schil de dupe.

Geen ontslagen Eén van de voorwaarden van het noodfonds is dat er in de crisisperiode geen ontslagen mogen vallen. Veel bedrijven die al in een reorganisatie zitten of deze hebben aangekondigd hebben al mensen ontslagen omdat er al eerder sprake was van bedrijfseconomische problemen. Ook is de verwachting dat na de crisis niet voor elk bedrijf de omzet even snel zal aantrekken. De conditie dat er geen ontslagen mogen vallen betekent dat de liquiditeitspositie verder aangetast wordt en de levensvatbaarheid en daarmee de werkgelegenheid op termijn schaadt. Omdat de regelgeving van het noodfonds gecompliceerd is en niet op korte termijn geëffectueerd kan worden, adviseren wij om een uiterlijke termijn te noemen waarin werkgevers financiële steun kunnen verwachten (bijvoorbeeld twee maanden). Bedrijven hebben dan een overzienbare termijn hoe ze financieel kunnen overbruggen met de andere steunmaatregelen als krediet, uitstel van betaling van sociale premies en belastingen en andere lasten. Mochten bedrijven het niet redden om andere redenen dan de loonkosten, kunnen zij faillissement aanvragen. Dan is er duidelijkheid voor de werknemer en kunnen zij zich melden bij UWV. Echter dat is niet de bedoeling. Wij roepen op om de werkgever duidelijkheid te geven zodat hij geen werknemers hoeft te ontslaan.

Onzekerheid werknemers/uitkeringsgerechtigden Voor verschillende groepen flexwerkers, waaronder studenten, ouderen met onvolledige AOW, hybride ZZP'ers en mensen die na 1 maart 2020 zijn ontslagen of waarvan het contract is beëindigd is de arbeids- en inkomenspositie onzeker. Wellicht voldoen zij aan de eisen van het Noodfonds Overbrugging Werkbehoud (NOW) maar wij krijgen zeer wisselende informatie hoe werkgevers en opdrachtgevers hierop reageren.

Op grond van hun arbeidscontract lijkt het gecompliceerd om deze rechten af te dwingen. Veel werkgevers wachten het fonds niet af en ontslaan en verminderen werk en beëindigen contracten nu al. Hoewel het NOW dit nu juist probeert te voorkomen. Door deze onzekerheid bij werkgevers en werknemers is op dit moment een praktische oplossing niet goed mogelijk. Werknemers die dit overkomt zoeken gemeenten en UWV op om een uitkering aan te vragen.

De Landelijke Cliëntenraad adviseert in deze om:

- een verlichte toets voor WW en bijstand uit te voeren teneinde de grote stroom aan uitkeringsaanvragen tijdig te kunnen verwerken (loonstrook, ID, ontslagaanzegging);
- voor mensen met (nul)urencontracten en andere kleine flexibele contracten tijdelijk de zoektermijn van vier weken bij aanvraag bijstand weg te halen als er geen of weinig WW is opgebouwd.
- direct een voorschot uit te keren bij de aanvraag van de uitkering

De LCR vraagt speciale aandacht voor de communicatie aan ondernemers, ZZP'ers en werknemers over de status van de verstrekking: een gift, een lening of een verstrekking met een uitgestelde verplichting tot het leveren van informatie, et cetera.

Dak- en thuislozen Wij willen speciale aandacht vragen voor dak- en thuislozen. Deze groep heeft extra steun nodig. Huisvesting en dagopvang vormen een probleem. Veel locaties zijn niet toegerust op het afstand nemen van je medebewoner volgens de voorschriften van het RIVM. Ook voldoen locaties niet om tijdelijke bewoners in quarantaine te kunnen zetten in geval van gezondheidsklachten. Slapen op te volle slaapzalen is ongewenst. Er zijn dak- en thuislozen die nu bewust de opvang mijden en ervoor kiezen 'buiten' (al of niet in een tent) te slapen. De LCR adviseert in deze een verantwoord gedoogbeleid te hanteren en na te gaan onder welke condities andere huisvesting kan worden georganiseerd. Wij hebben vernomen dat veel hotellocaties leeg staan, wellicht kunnen deze betrokken worden bij het zoeken naar een oplossing. Wij vragen u, samen met uw collega Blokhuis, om middelen ter beschikking te stellen aan gemeenten waaruit de (nood) huisvesting voor dak- en thuislozen kan worden gefinancierd.

Werknemers in de banenafpraak Wij horen dat werknemers met een beperking zich zorgen maken over hun baan. Het risico bestaat dat mensen met uitzendcontracten, detacheringen en andere losse arbeidsrelaties naar huis worden gestuurd omdat werkgevers vrezen in liquiditeitsproblemen te komen. Daar mag de meest kwetsbare groep mensen met een beperking natuurlijk niet de dupe van worden. Echter, veel werkgevers vrezen ondanks de belofte van het kabinet niet aan hun verplichtingen te kunnen voldoen. Ook hier is er veel onduidelijkheid of de arrangementen tijdig beschikbaar zijn en door wisselende informatie zien we nu dat noch werkgevers noch werknemers weten waar ze aan toe zijn. Ook krijgen wij signalen van mensen met een urenbeperking die onder druk worden gezet om over hun grenzen heen te gaan vanwege de werkdruk in de vitale sectoren.

SW-medewerkers Wij krijgen verontrustende signalen van SW-medewerkers. Velen van hen zitten thuis vanwege de coronacrisis. Veel SW-bedrijven hebben de deuren gesloten vanwege de zorg om de veiligheid van hun werknemers. Veel van deze medewerkers zitten met vragen en raken in een isolement.

Voor hen is een aankondiging en het verzoek naar huis te gaan niet voldoende:

- Zij missen een luisterend oor;
- Ze begrijpen niet allernaam wat eraan de hand is en waarom zij niet naar hun werk kunnen;
- Zij missen sociale contacten;
- Zij missen structuur;
- Ze zijn onzeker en hun gevoel van eigenwaarde valt weg omdat ze niet kunnen werken;
- Bij hen die begeleid of beschermd wonen komen begeleiders niet meer langs.

Voor deze groep is speciale aandacht vereist. Ook hier wijzen wij erop dat wij begrip hebben dat huisbezoeken risico met zich meebrengen maar dat persoonlijke contacten voor deze doelgroep in een onzekere situatie als deze heel belangrijk zijn. Huisbezoeken moeten onder voorwaarden van veiligheid en afstand houden kunnen plaatsvinden. Verder stellen wij voor dat er een (landelijke) voor iedereen goed toegankelijke en interactieve website komt met informatie over de regionale situatie en eventuele oplossingen voor het ontbreken van structuur. Interactief betekent dat er vragen kunnen worden gesteld en zorgen kunnen worden geuit. En dat deze vragen adequaat en snel worden beantwoord. Voor het inrichten van een dergelijke gecoördineerd eerstelijns cliëntenplatform stellen wij voor aansluiting te zoeken of af te stemmen met de lokale en regionale onafhankelijke cliëntondersteuning en de LCR lidorganisaties als Cedris, Divosa, VNG, Movisie en

Mee te betrekken bij de uitwerking van dit plan op korte termijn. Wij treden met u in overleg over de realisatie. Met name voor deze doelgroep is het beschikken over een internetverbinding en apparatuur (zoals telefoon, laptop en tablets) van belang om contact te kunnen onderhouden met hun naasten. Wij verzoek u te onderzoeken, met ICT-partners, hoe deze groep digitaal kan worden ontsloten en laagdrempelig gebruik kan maken van deze middelen.

Oudere en hybride ZZP'ers onevenredig getroffen Onderbelicht is dat een groeiend deel van de zelfstandigen ouder is dan 55 jaar. Daarnaast geldt met name voor hybride ondernemers dat zij vaak te maken hebben met een combinatie van arbeid en zorgtaken. Het wegvallen van de inkomsten uit zelfstandige arbeid kan niet zomaar worden opgevangen in het huishouden. Voor de groep met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (Wajong, WIA of WAO) verzoeken wij om een tijdelijk herstel van de uitkering. Ook verzoeken wij om een voorziening te creëren waaruit de eventueel doorlopende kosten, die voortvloeien uit de onderneming die het gevolg zijn van de Coronacrisis, kunnen worden gecompenseerd. Van de groepen oudere zelfstandigen en hybride zelfstandigen is reeds bekend dat het inkomen lager ligt dan dat van de gemiddelde zelfstandige.¹ Omdat deze groep niet gedekt wordt door de crisismaatregelen voor ondersteuning van ZZP'ers verzoeken wij u deze groep te compenseren voor de crisis via de bijstand. En dat deze ouderen tijdelijk gebruik kunnen maken van de aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen via de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Wij verzoeken u deze groep ook duidelijk te informeren over de mogelijkheid om gebruik te kunnen maken van de uitstelregeling van de Belastingdienst. Van alle volwassen Nederlanders is er onder degenen tussen de 55 en 66 jaar al het meeste risico op armoede.

¹ Van Leeuwen & Maarten Jansen (2014) Verkenning Zelfstandigen 2014.p. 18 Achmea.

Laten we er alles aan doen om een sterk sociaal vangnet te spannen voor uitkeringsgerechtigden, flexwerkers en zelfstandigen.

Huisbezoeken Wij vragen van gemeenten de continuïteit van huisbezoeken te waarborgen. De gemeente heeft een preventieve taak om het afsluiten van energie en uithuiszettingen te voorkomen. En assistentie te verlenen in de aanvraag van bijstand na bijvoorbeeld het aflopen van de WW. Veel mensen in armoede zijn het zicht op hun financiële situaties kwijt. Zonder huisbezoek komen hun acute problemen niet in beeld. Wij pleiten ervoor dat huisbezoeken zoveel mogelijk doorgang vinden met inachtneming van de voorschriften van het RIVM. Verder roepen wij op dat incasso van schulden en vorderingen van toeslagen vanuit de overheid worden gepauzeerd voor mensen die hun inkomen (deels) zijn kwijtgeraakt. Daarnaast vragen wij ook voor deze groep stopzetting van rente/boete bij niet of te laat betalen van schulden, net als bij ondernemers.

Met vriendelijke groet,

Amma Asante Voorzitter

Samenstelling Landelijke Cliëntenraad • Landelijke cliëntenorganisaties: Vakcentrale voor Professionals/ Christelijk Nationaal Vakverbond (VCP/CNV), Ieder(in) (2 zetels voor het netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte), KBO-PCOB (Samen sterker voor ouderen), Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) Vertegenwoordiger organisaties van Minderheden (SMN, IOT), MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid. • Vertegenwoordigers van cliëntenraden: cliëntenraden SVB en UWV. Vertegenwoordigers van de gemeentelijke cliëntenparticipatie: Mobility, cliëntenraden G4, vertegenwoordiger dak- en thuis

16) Werk is zo belangrijk voor mensen dat je ze niet kan afschepen met een uitkering

Binnenlands Bestuur 25 maart 2020

Winst uit arbeidstoeleiding valt niet bij gemeenten

Adriaan de Jonge 25 mrt 2020 Als mensen met een arbeidsbeperking begeleid worden naar werk, levert dat de maatschappij veel op. Gemeenten dragen de kosten van die begeleiding maar zien slechts een deel van de baten terug. Dat is een reden om het financieringssysteem van de Participatiewet te heroverwegen, concluderen het Centraal Planbureau (CPB) en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Brede baten Iemand die ondanks een arbeidsbeperking toch aan het werk komt, doet namelijk minder vaak een beroep op de geestelijke gezondheidszorg (ggz) en hulp vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), en vertoont ook minder vaak crimineel gedrag. Die drie effecten leveren samen maatschappelijke baten van vijfduizend euro per jaar per persoon op, berekende het CPB en het SCP in de onlangs verschenen publicatie 'De brede baten van werk'.

Winst valt niet bij gemeente Het bedrag van vijfduizend euro staat los van de immateriële baten voor de persoon zelf, zoals meer zelfrespect en algeheel welbevinden. Negen op de tien werkenden zijn namelijk tevreden over hun leven, tegenover slechts de helft van de mensen zonder werk. Ook komt het bedrag bovenop de besparingen op uitkeringen, die nog eens 14 duizend euro per persoon per jaar bedragen. Maar in tegenstelling tot besparingen op uitkeringen, komen de baten op het gebied van betere gezondheid en minder criminaliteit niet geheel ten goede van de gemeente. De besparingen voor de ggz vallen in beginsel bij zorgverzekeraars. De winst die voortkomt uit het verlagen van de kans op criminele activiteiten - goed voor drieduizend euro per persoon per jaar - komt terecht bij huishoudens en bij de rijksoverheid vanwege lagere uitgaven aan het justitie- en politieapparaat.

Te hoge prijs Het onderzoek heeft betrekking op mensen met een arbeidsbeperking, die vroeger onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) vielen en nu onder de doelgroep van de Participatiewet vallen. Gemeenten zijn sinds de invoering van die wet verantwoordelijk voor de arbeidstoeleiding van die groep. Het CPB en het SCP concluderen dat gemeenten voor deze taak, vanuit maatschappelijk oogpunt, een te hoge prijs betalen. Hierdoor bestaat het risico dat er minder wordt geïnvesteerd in arbeidstoeleiding dan wat maatschappelijk optimaal is.

Lumpsum Daarom stellen de onderzoeksbureaus voor om de financiering van de Participatiewet, dat nu volgens een lumpsum-systeem werkt, te laten afhangen van het aantal gerealiseerde banen. Dit zou de prikkel voor gemeenten om te investeren in mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt groter maken. Het SCP kwam in de eindevaluatie van de Participatiewet ook al tot die conclusie. Gemeenten zelf kunnen ondertussen de besparingen op de Wmo ook meenemen in beslissingen over het investeren in arbeidstoeleiding. Ook kunnen gemeenten de baten deels internaliseren door samen te werken met zorgverzekeraars.

Basisbaan Deze nieuwe publicatie past in een serie recente onderzoeken die kritiek leveren op de Participatiewet in het bijzonder en het Nederlandse arbeidsmarktbeleid in het algemeen. Uit de eindevaluatie van het SCP bleek al eerder dat de mensen die vroeger onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) vielen sinds de invoering van de wet minder kans op een baan hebben. En de Sociaal-Economische Raad (SER) concludeerde dat de financiële prikkels van de huidige Participatiewet gemeenten te weinig aansporen om mensen te helpen op de lange termijn. Uit een enquête van vakbond FNV bleek dat veertig procent van de mensen in de Participatiewet zich gekleineerd voelt door de gemeente. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) adviseerde de overheid onlangs om een basisbaan in te voeren: gesubsidieerde arbeid, ook voor mensen die geen uitzicht op een reguliere arbeidsplek hebben. 'Want werk is zo belangrijk voor mensen dat je ze niet kan afschepen met een uitkering', vatte onderzoeker Robert Went samen.

17) Wil je iets doen in tijden van de Coronacrisis en daar wat financiële ondersteuning bij nodig?

Unity.nu 26 maart 2020

Druckerfonds helpt Leidenaren met 250 euro voor kleine corona acties

LEIDEN - Het Druckerfonds stelt 100 keer 250 euro beschikbaar voor kleine, lieve acties voor Leidenaren. Wil je iets kleins doen in tijden van de Coronacrisis en heb je daar wat financiële ondersteuning bij nodig? Doe dan snel een aanvraag bij het Druckerfonds. Speciaal voor kleine corona-acties is er een versnelde aanvraag en toekenningsprocedure, met binnen 24 uur een uitslag. Makkelijk en snel is het uitgangspunt.

'Veel mensen kunnen op het moment wat extra hulp of aandacht gebruiken. Het kan niet klein, aardig of simpel genoeg zijn', vertelt Marije van den Berg, voorzitter van het fonds. Het Druckerfonds heeft zelf direct 5.000 euro naar de Voedselbank overgemaakt, maar mensen willen zelf ook iets doen. Het Druckerfonds ondersteunt met deze actie de mooie initiatieven waarin mensen iets voor elkaar willen doen in deze gekke tijd.

'We ondersteunen (buurt)acties die de eenzaamheid of zorgen van kwetsbare mensen tegengaan tijdens deze crisis. Mensen die op moment wat extra hulp of aandacht kunnen gebruiken, bijvoorbeeld ouderen, kinderen of gezinnen. Initiatieven uit Leiden kunnen bijvoorbeeld geld aanvragen om de portokosten voor een kaartenactie te dekken, of om een grote kar boodschappen te halen en maaltijden te koken voor buurtbewoners of zorgwerkers.'

Meer informatie op www.druckerfonds.nl Een kleine aanvraag betekent ook een kleine verantwoording: achteraf lever je bonnetjes in en een aantal foto's van de actie.

Fried: op de website van het Druckerfonds blijkt dit niet alleen voor Leiden maar ook voor omliggende gemeenten te gelden:

Het Druckerfonds zet zich in voor een verbonden samenleving in Leiden en omgeving. Wij steunen projecten voor en door mensen die er voor elkaar willen zijn. Zodat het er zorgzamer en gezelliger op wordt!

Het Druckerfonds is een vermogensfonds – een organisatie die een hoeveelheid geld beheert met de bedoeling om daar goede doelen mee te steunen. Wij zijn een Leids fonds, dat geld beschikbaar heeft voor projecten en plannen in Leiden en omliggende gemeenten die het er zorgzamer en gezelliger op maken. Heb je zo'n plan? Dan hebben wij daar geld voor!

18) Naleving van de informatieplicht energiebesparing

Schulinck nieuwsbrief 26 maart 2020

Energiebesparingsplicht voor bedrijven, handhaving door gemeenten

Omgevingsrecht 19 maart 2020 – mr. drs. Minou Woestenenk Er komt de afgelopen jaren erg veel op gemeenten af. Nog los van de huidige buitengewoon lastige omstandigheden als gevolg van de noodmaatregelen tegen verdere verspreiding van het corona-virus, moeten gemeenten zich (blijven) richten op allerlei milieukwesties. Niet alleen staat de invoering van de Omgevingswet op stapel en is op veel plaatsen sprake van stikstofgerelateerde problematiek, ook bestaande wet- en regelgeving blijft de bijzondere aandacht van gemeenten vragen.

Informatieplicht energiebesparing bij bedrijven Zo verplicht het Activiteitenbesluit milieubeheer sinds 1 juli 2019 veel bedrijven en instellingen om de overheid te informeren over alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder die zij gaan uitvoeren: de informatieplicht energiebesparing. Deze geldt voor bedrijven en instellingen (Wet milieubeheer-inrichtingen) die per jaar vanaf 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas of een equivalent daarvan verbruiken. Concreet: winkels, restaurants, kantoren en fabrieken zijn verplicht om de overheid te informeren over de energiebesparingsmaatregelen die zij hebben getroffen. Een lijst van 'erkende maatregelen' was al opgenomen in bijlage 10 van de Activiteitenregeling.

Waarom een informatieplicht? De energiebesparingsplicht op zichzelf, geldend voor ongeveer 100.000 bedrijven, was al wettelijk geregeld. Bovendien waren er in het Energieakkoord van 2013 al afspraken gemaakt over de genoemde erkende maatregellijsten, oprichting van een onafhankelijk expertisecentrum, handhaving en projecten met een energieprestatiekeuring (EPK). Maar bedrijven bespaarden in de praktijk veel minder energie dan was afgesproken. Vaak wisten ze ook niet dat dat moest en ook niet hoe dat moest. Toezicht op de naleving van de energiebesparingsplicht was lastig, omdat de benodigde informatie daarvoor ontbrak. Want hoe moest de gemeente weten wat een bedrijf moet of kan doen?

De Minister heeft de handhaving makkelijker gemaakt door invoering van de informatieplicht. In wezen is de bewijslast namelijk daarmee omgedraaid: niet de overheid, maar de bedrijven moeten nu aangeven dat de wettelijke plicht tot energiebesparing nageleefd wordt. De plicht om energie te besparen bleef dus hetzelfde, maar de uitvoering én handhaving van die plicht is gemakkelijker gemaakt. Er is daarmee:

1. Een wettelijke informatieplicht voor bedrijven, te handhaven door de gemeente.
2. Een eenvoudig digitaal systeem, waar bedrijven hun maatregelen in kunnen melden.
3. Duidelijkheid over de berekening van de terugverdientijd van de maatregelen.
4. Budget voor extra handavingsinzet van gemeenten.

Eind 2020 moeten alle bedrijven voldoen aan de energiebesparingsverplichting uit de wet.

Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE)

Rijkswaterstaat voert een ondersteuningsregeling uit, die speciaal voor gemeenten is ontworpen: er is € 5.000.000,- beschikbaar gesteld om gemeenten (gekwalificeerde) specialistische menskracht te leveren die nodig is voor de handhaving van de hiervoor genoemde regels inzake energiebesparing en informatieplicht. Het gaat onder meer om de voorbereiding en uitvoering van toezicht bij de bedrijven zelf en uitvoering van administratief toezicht. Tussen 17 en 31 januari 2020 konden gemeenten daartoe een aanvraag voor financiële ondersteuning indienen bij Rijkswaterstaat. Het is jammer dat die aanvraag in een periode van slechts twee weken kon worden ingediend.

Handhaving van de informatieplicht Afdwingen van naleving van de informatieplicht energiebesparing kan bijvoorbeeld door als gemeente aan bedrijven een lastgeving onder dwangsom op te leggen. Dat zal dan neerkomen op een opdracht om de verplichte informatie binnen een bepaalde termijn daadwerkelijk aan te leveren, en als dat dan niet of niet op tijd gebeurt, zal er een dwangsom of misschien zelfs wel een bestuurlijke boete betaald moeten worden.

Energiebesparing in de Omgevingswet Energiebesparing voor bedrijven en instellingen is geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de omgevingsvergunning. Veel blijft hetzelfde, maar natuurlijk verandert er ook wel wat. De energiebesparingsplicht is dan immers niet meer gekoppeld aan inrichtingen, maar aan activiteiten (Bal) en aan gebouwen (Bbl, bijvoorbeeld voor horeca en supermarkten). De lijst van 'erkende maatregelen' staat in de Omgevingsregeling. Is een deel van een milieubelastende activiteit vergunningplichtig? Dan gelden de energieregels uit het Bal niet, want dan wordt energiebesparing geregeld via de omgevingsvergunning.

Er zijn activiteiten die momenteel nog landelijk geregeld zijn (bijvoorbeeld horeca) en straks in het Omgevingsplan terecht komen. Energiebesparingsaspecten van die activiteiten staan in de zogenaamde 'bruidsschat' en kunnen daarom worden aangepast door gemeenten. Tegelijkertijd blijft de (landelijk geregelde) zorgplicht voor een doelmatig gebruik van energie (doelmatig beheer en onderhoud) bestaan (artikel 2.11 Bal en artikel 2.6 Bbl). Ook blijven maatwerk mogelijkheden bestaan, in de vorm van gefaseerde uitvoering van de maatregelen en een onderzoeksverplichting (artikel 5.16 Bal en artikel 3.86 Bbl).

Voor gemeenten zal het een fikse uitdaging zijn om te bepalen welke regels zij wellicht gewijzigd of zelfs in het geheel niet willen opnemen in hun Omgevingsplan

Voor gemeenten zal het een fikse uitdaging zijn om te bepalen welke regels zij wellicht gewijzigd of zelfs in het geheel niet willen opnemen in hun Omgevingsplan. Het is daarnaast misschien wel een

gemiste kans te noemen dat de in de Omgevingswet verruimde mogelijkheden voor het opleggen van een bestuurlijke boete niet gelden voor de energiebesparingsregels. Tenslotte vergt ook en zeker het toezicht op de naleving van nieuwe of gewijzigde regels over energiebesparing en de bijbehorende informatieplicht grondige kennis, inzicht én een goede samenwerking tussen gemeentelijke organisatie en omgevingsdiensten. Ruim voldoende uitdagingen dus nog aan te gaan, gemeenten!

19) Jeugdigen hebben het recht om hun mening te geven over zaken die hen aangaan

Schulinck nieuwsbrief 26 maart 2020

'Participatie van jeugdigen'

Vanaf welke leeftijd moeten we jeugdigen actief naar hun mening vragen?

Jeugd

25 maart 2020 – *mr. Jamilla Rouchdi* Jeugdigen hebben het recht om hun mening te geven over zaken die hen aangaan. Het is belangrijk dat hun mening actief gevraagd wordt zodat zij inspraak en invloed hebben op voor hen van belang zijnde beslissingen. Hoe betrek je jeugdigen bij het indicatieproces en vanaf welke leeftijd? Deze vraag is van belang voor jeugdhulp in het vrijwillige kader. Maar ook als sprake is van hulp in een gedwongen kader. In dat geval zullen vaak gerechtelijke procedures plaatsvinden. Ook in die procedures moeten jeugdigen hun stem kunnen geven. Vaak is het zo dat een jeugdige vanaf 12 jaar wel een mogelijkheid wordt geboden om zijn mening te geven. Maar wat als een jeugdige 11 jaar is en hij weet heel goed een mening te vormen en te ventileren? In deze opinie ga ik in op het actief betrekken van jeugdigen bij de uitvoering van de Jeugdwet.

Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind Op grond van artikel 12 van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK) moet een jeugdige de mogelijkheid hebben om zijn of haar mening te geven. Dit wordt het recht op participatie genoemd. Het is één van de vier grondbeginselen van het Kinderrechtenverdrag. Maar in het verdrag is daar geen leeftijd aan gekoppeld. Binnen het Nederlands recht is in verschillende rechtsgebieden wel een uitgangspunt neergelegd, en dat is de leeftijd van 12 jaar. Denk bijvoorbeeld aan het hoorrecht van minderjarigen in civiele procedures (artikel 809 Wetboek van Rechtsvordering). Ook binnen het bestuursrecht wordt dit vaak aangehouden als richtlijn (zie onze eerdere opinie Hoorrecht jeugdigen in bezwaar). Die leeftijd van 12 jaar is echter geen absolute grens. Kijk je naar het hiervoor genoemde civiele hoorrecht, dan wordt daar expliciet de mogelijkheid benoemd om ook kinderen jonger dan 12 jaar in staat te stellen hun mening kenbaar te maken. Die mogelijkheid bestaat dus wel, wat ook in overeenstemming is met de strekking van artikel 12 IVRK.

In de praktijk In praktijk is echter gebleken dat kinderen jonger dan 12 jaar nauwelijks in de gelegenheid worden gesteld hun mening te geven. Zo blijkt het hoorrecht voor kinderen jonger dan twaalf jaar nauwelijks te worden toegepast. Kinderen blijken echter wel veel behoefte te hebben om door de rechter gehoord te worden of op een andere wijze hun mening kenbaar te maken. Ook als ze jonger zijn dan 12 jaar.

Ook voor gemeenten is het naar mijn mening van belang dat ze kinderen actief betrekken in de toegang en het indicatieproces. En daarbij dus verder kijken dan de in het algemeen gehanteerde leeftijdsgrens van 12 jaar.

Maar hoe kan dit daadwerkelijk bewerkstelligd worden? Om een kind betekenisvol en effectief te laten participeren, heeft het VN-Kinderrechtencomité negen implementatie-eisen (zie pagina 37-39 General Comment no. 12/2009) opgesteld.

Voor gemeenten kan het ook nuttig zijn deze toe te passen. Enkele belangrijke punten zijn bijvoorbeeld:

- Kindvriendelijk en respectvol: kinderen moeten op verschillende niveaus ondersteund en betrokken worden, afhankelijk van hun leeftijd en ontwikkeling. Hun mening moet serieus genomen worden en zij moeten de kans krijgen ideeën te ontwikkelen;
- Transparant: het proces moet transparant en informatief zijn. Vooraf moet goed worden uitgelegd wat er gebeurt en wat wanneer van de jeugdige wordt verwacht. Duidelijke afspraken over ieders deelname en mogelijke gevolgen moeten duidelijk zijn.
- Terugkoppeling: Achteraf is het van belang dat teruggekoppeld wordt hoe met de mening van de jeugdige is omgegaan. En hoe ze zich hier tegen kunnen verweren als ze het er niet mee eens zijn. Elk kind moet dus op een voor hem of haar begrijpelijke wijze bij de besluitvorming worden betrokken, waarbij het aan de volwassene is om dit vorm te geven.

Afschaffen of verlagen leeftijds grens? Maar de hamvraag blijft dan, vanaf welke leeftijd moet een kind actief naar zijn mening gevraagd worden? De Universiteit van Leiden heeft recent onderzoek verricht naar de vraag of het mogelijk dan wel wenselijk is om de formele procespositie en het hoorrecht van de minderjarige in het civiele procesrecht uit te breiden. Hier kwam uit dat de leeftijd van een jeugdige, om actief deel te nemen aan een procedure, verlaagd zou moeten worden naar 8 jaar. Ook zou meer aandacht besteed moeten worden aan de informatie aan en communicatie met minderjarigen.

De meningen van jeugdigen onder de 12 tellen ook mee

Conclusie Een gehele afschaffing van de leeftijds grens levert naar mijn mening strijd op met de rechtszekerheid van de minderjarige. Een afschaffing zou namelijk betekenen dat het actief betrekken van jeugdigen plaats vindt op grond van andere criteria, zoals bijvoorbeeld toetsing aan de rijpheid van de jeugdige. Dat kan een heleboel willekeur opleveren in de praktijk. Iets dat absoluut niet wenselijk is. Daarom zou ik ervoor pleiten om de leeftijd concreet te verlagen. Uit het onderzoek blijkt dat een geschikte leeftijd 8 jaar is omdat een kind dan voldoende ontwikkeld is en zijn mening goed kan weergeven. Als dit in de praktijk wordt doorgevoerd, dan is het duidelijk dat vanaf die leeftijd de mening van een jeugdige altijd bij de besluitvorming moet worden betrokken. Als een jeugdige jonger is dan 8 jaar en toch zijn mening goed onder woorden kan brengen (en passend binnen de pedagogische mogelijkheden), dan dient ook deze mening in de besluitvorming te worden betrokken. Dit geheel conform het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind. Ik ben van mening dat de praktijk hier meer rekening mee moet gaan houden. Het gaat per slot van rekening wel over dát individuele kind.

20) Juist in deze lastige tijden hebben sommige mensen extra ondersteuning nodig

Eigen Kracht Centrale 27 maart 2020

Digitaal versterken

“Juist in deze lastige tijden hebben sommige mensen extra ondersteuning nodig. Terwijl bepaalde steun nu wegvalt. Dat veroorzaakt op veel plekken problemen,” zegt een collega naar aanleiding van vragen die we deze week kregen. “Een jeugdbeschermer belde en vroeg me om mee te denken in een situatie van een gezin. De ouders en drie kinderen zijn thuis door de maatregelen rond het coronavirus. Het gezin krijgt begeleiding om met het gedrag van de kinderen om te gaan. Nu de kinderen de hele dag thuis zijn, lopen de spanningen op. Twee van de kinderen hebben ADHD en volgens de jeugdbeschermer ‘stuiteren ze door het huis’. Oma vangt normaal de kinderen regelmatig op, maar die hulp is nu weggefallen. Daarnaast zijn er ruzies over mogelijke financiële problemen.”

Spanningen “Ik liet de jeugdbeschermer weten dat wij kunnen ondersteunen bij het maken van een plan over hoe ze het met elkaar vol kunnen houden. Vanwege de oplopende spanningen konden we direct starten. We hebben een geschikte digitale omgeving gevonden, waardoor we makkelijk en veilig contact kunnen maken. Zo zijn we gestart met de voorbereiding en vragen we mensen uit het netwerk om mee te denken. Natuurlijk is het bij elkaar komen in een bijeenkomst voor alle

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

betrokkenen belangrijk. Nu dat niet kan, betrekken we op andere manieren de kring, zodat mensen het niet alleen hoeven te doen. Dat lukt goed.”

Op afstand “Het meedenken van familie en vrienden helpt erg in deze situatie. Er zijn tips over de kinderen, over de financiën, over tijdsbesteding. Het helpt de ouders om ervaringen uit te wisselen en ook om de vertrouwde gezichten te zien, al is het digitaal. We faciliteren zo nog steeds een bijeenkomst waarin mensen meedenken die ze niet automatisch even bellen. Hier voelt het gezin dat ze er niet alleen voor staan en dat helpt. De jeugdbeschermer is ook blij dat er iets gebeurt met het netwerk: “Het is fijn dat er mensen uit het netwerk op afstand echt iets kunnen betekenen.” Minder dan twee weken geleden wisten we dat het belangrijk was om te zoeken naar een manier om gezinnen te blijven ondersteunen. Hoe mooi is het om al zo snel te zien hoe mensen ook op afstand elkaar kunnen versterken.

Werkwijze aangepast i.v.m. coronavirus Ook de komende weken kunnen net als altijd Eigen Kracht-conferenties worden aangevraagd. Er zijn vast en zeker personen of gezinnen die juist nu een plan nodig hebben en voor wie verbinding met het netwerk van groot belang is. Het persoonlijk in gesprek gaan met mensen over wat nodig is om een familiegroepsplan te maken en het samenbrengen van kringen om zo’n plan te maken, zijn op dit moment niet uit te voeren. Het team van de Eigen Kracht Centrale heeft met elkaar afspraken gemaakt over hoe we de komende weken toch families kunnen helpen om tot oplossingen te komen, binnen de maatregelen die er nu zijn. De nadruk ligt daarbij op het activeren en ondersteunen van families om met elkaar in gesprek te gaan over wat er nu nodig is. Plannen voor de korte termijn om de tijd te overbruggen tot een planbijeenkomst met alle betrokkenen wel mogelijk is.

Op onze website lichten we toe welke maatregelen we nemen en hoe we te werk gaan in deze weken van fysieke afstand. Voor vragen of aanvragen kunt u bellen met 085 – 049 85 64.

Een sterk verhaal op vrijdag *Voor mij is vrijdag altijd een dag om even stil te staan bij de verhalen uit de dagelijkse praktijk van mijn collega's en mij. Bijzondere verhalen, omdat uitzichtloze situaties soms 180 graden draaien. Sterke verhalen, omdat ze de kracht tonen van mensen die hun vragen durven delen met de mensen om hen heen en zo met vereende kracht tot oplossingen komen. Ze zijn het delen waard.*

*Ik wens u en de uwen een goede gezondheid en veel verbinding.
Hedda van Lieshout*

21) Overheidspartijen gaan gegevens uitwisselen met andere partijen die beslag leggen

LCR@ttentie 27 maart 2020

Internetconsultatie: voorkom een leven lang beslaglegging bij mensen

Overheidspartijen gaan voortaan ook hun gegevens uitwisselen met andere partijen die beslag leggen in een schuldentract. Dat is een grote vooruitgang die met het wetsvoorstel Stroomlijning keten derdenbeslag wordt geregeld. ‘Zonder de invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (WvBVV) gaat het goed berekenen van de beslagvrije voet echter niet lukken. Dat is de enige garantie voor mensen dat ze niet onder het bestaansminimum zakken’, zo stelt de LCR.

Verboden In de internetconsultatie Wet Stroomlijning keten derdenbeslag geeft de LCR aan naar welke punten aandacht moet uitgaan of waar er gaten vallen. Zo wordt gesteld dat als een vordering niet in een redelijke termijn (3 jaar) kan worden ingelost, de deurwaarder zal adviseren geen beslag te leggen. De LCR vindt dat op dat moment beslaglegging verboden moet worden.

Betalingsregelingen Er moet ook oog zijn voor betalingsregelingen die een schuldenaar al eerder heeft gemaakt omdat die niet automatisch meegaan in de berekening van de beslagvrije voet. Dat betekent dat mensen worden gestraft als ze al hebben ingestemd met een betalingsregeling en dat vindt de LCR niet correct.

Informatieplicht Transparantie over inning, is eveneens van belang. In het register moet ook bankbeslag en beslag op boedel zichtbaar worden. Ook een informatieplicht over schuldhulpverlening is niet in het wetsvoorstel opgenomen. Voor de LCR is het belangrijk dat wordt voorkomen dat mensen eindelijk in de schulden blijven zitten als schuldeisers telkens weer op de proppen komen wanneer er weer middelen zijn. Dat kan worden voorkomen door mensen naar de schuldhulpverlening te verwijzen. Een informatieplicht over schuldhulpverlening kan hierbij helpen. *Klik voor: LCR-Internetconsultatie Wet Stroomlijning keten derdenbeslag* (Fried: zie: www.landelijkeclieëntenraad.nl/Content/Downloads/LCR%2020-0033%20Internetconsultatie%20Wet%20stroomlijning%20keten%20derdenbeslag%20d.d.%2025%20maart%202020.pdf)

22) 'Zeer dringend' beroep op gemeenten om jeugd en Wmo financiële ruimte te bieden

Binnenlands Bestuur 27 maart 2020

Corona-compensatie' gemeenten voor jeugd en Wmo

Yolanda de Koster 27 mrt 2020 Het rijk doet een 'zeer dringend' beroep op gemeenten om hun aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financiële zekerheid en ruimte te bieden, van 1 maart tot in elk geval 1 juni. Het rijk heeft daarover afspraken gemaakt met gemeentekoepeel VNG. De jeugdbranches hebben zorgen over de afdwingbaarheid bij gemeenten die zich niet aan de gemaakte afspraken willen houden. De branches willen dat er wordt ingegrepen als gemeenten en regio's het laten afweten.

Voldoende capaciteit 'Aanbieders hebben dat (financiële zekerheid en ruimte, red) nodig om in deze fase van de crisis continuïteit van zorg en ondersteuning te kunnen garanderen en professionals in te zetten daar waar ze het nu het meest nodig is. Ook blijft zo voldoende capaciteit beschikbaar voor toekomstige jeugdzorg en ondersteuning', zo staat in de afspraken die de VNG met de ministeries van VWS en JenV heeft gemaakt.

Rekening Gemeenten moeten de rekeningen van de contractueel overeengekomen zorg betalen, ook al kan de afgesproken zorg en ondersteuning niet altijd worden geleverd. Hiermee worden liquiditeitsproblemen bij zorgaanbieders voorkomen. Zorgaanbieders moeten hun uiterste best doen zorg en ondersteuning zo goed als mogelijk, desnoods op een alternatieve manier, aan hun cliënten te geven. Ook om zo veel mogelijk omzetsdaling te voorkomen. Over de verantwoording van alternatieve zorg- en ondersteuningsvormen – zoals beeldzorg, Skype en whatsapp – moeten gemeenten soepel mee omgaan. Het rijk gaat samen met VNG, branches en accountants van zowel gemeenten als aanbieders uitwerken hoe dit kan worden vertaald naar zo veel mogelijk rechtmatige uitgaven.

Compensatie meerkosten Een andere afspraak is dat gemeenten worden gecompenseerd voor de meerkosten die zij aan hun aanbieders betalen als er extra maatregelen genomen moeten worden vanwege corona. 'De verlening van zorg en ondersteuning leidt soms tot meerkosten als gevolg van de coronacrisis, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen zullen vergoed worden.' De compensatieregeling moet nog worden uitgewerkt. Rijk en gemeenten maken voor de zomer afspraken over compensatiemogelijkheden van de effecten die optreden na afloop van de coronacrisis. Het gaat om de extra uitgaven over heel 2020, zover die direct te maken hebben met een 'evident uitstel van noodzakelijke zorg'.

Ingrijpen De Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) zijn blij met de met de bedoeling van de voorstellen, maar vragen zich af of het 'zeer dringende beroep' wel voldoende is. De jeugdbranches pleiten in een brief aan VWS en VNG voor een daadwerkelijk ingrijpen als gemeenten of regio's de afspraken naast zich neerleggen. Daarnaast pleit de BGZJ ervoor om de

steunmaatregelen voor heel 2020 van toepassing te verklaren 'omdat onbekend is hoe de coronacrisis zich zal ontwikkelen en aanbieders hier nog het hele jaar mee te maken zullen hebben'.

Landelijke afspraken Zorgen hebben de jeugdbranches ook over de uitwerking van de overeengekomen maatregelen. 'Het gevaar bestaat dat afzonderlijke gemeenten hier op verschillende wijze mee omgaan, wat tot onnodige administratieve lasten leidt voor aanbieders.' Zij pleiten voor landelijke uniforme afspraken voor zowel de Jeugdwet, de Wmo als de Wet langdurige zorg (Wlz).

Negeren De VNG had vorige week gemeenten opgeroepen de rekeningen te blijven betalen. Tot woede van de FNV houden negeren sommige gemeenten dat appel, zoals Zaltbommel en Maasdriel. 'De verdere verspreiding van het virus kan ervoor zorgen dat cliënten afspraken afzeggen of dat medewerkers niet meer in staat zijn werkzaamheden uit te voeren. Dan is er een rechtstreeks gevolg voor het aantal declarabele uren en daarmee de inkomsten voor uw organisatie', schreven beide gemeenten vorige week aan hun aanbieders.

Moreel verwerpelijk Zo zijn contracten voor dagbesteding afgesloten op basis van prijs maal hoeveelheid (pxq). 'Niet geleverde zorg kan dan ook niet worden gedeclareerd.' Als een instelling via maatwerk een andere oplossing biedt, kan die wel worden gedeclareerd. Ook individuele begeleiding en huishoudelijke hulp is via 'uurtje factuurtje' ingekocht. 'Als gemeenten zijn wij gehouden aan de contractafspraken die wij met uw organisatie hebben gemaakt. Dit betekent dat niet geleverde zorg als gevolg van de maatregelen rondom het Coronavirus ook niet kan worden gedeclareerd.' 'Een kortzichtig en moreel verwerpelijk besluit', vindt Maaike van der Aar, FNV-bestuurder Jeugdzorg. 'Jeugdzorgorganisaties hebben in 'normale tijden' al financiële problemen. Dat wordt nu allemaal alleen maar erger. De continuïteit van zorg komt in gevaar, net als de banen van de zorgmedewerkers. Die druk komt rechtstreeks op hun bordje. Dat is echt onacceptabel.'

23) In deze coronacrisis is bijna ieders werk flink veranderd

Zorg+welzijn 30 maart 2020

Met deze 6 tips voorkom je een coronaburn-out

In deze coronacrisis is bijna ieders werk flink veranderd. De werkdruk gaat omhoog en je normale routines vallen weg. De kans op een burn-out ligt op de loer. Arbeidspsycholoog en teamcoach Jorg Damen geeft tips hoe je overwerktheid kan voorkomen. 'Heb je het druk, loop dan juist het blokje om tijdens de lunch.'

1. Zet in op energiebronnen 'Als de werkdruk oploopt, neigen we ernaar om die druk omlaag te krijgen – minder cliënten óf meer collega's erbij. Dat is een logische gedachte, maar in deze crisis is de kans groot dat je niet zoveel kan doen aan deze werklast. Wat je wel kan doen, is hulpbronnen aanspreken. Als hulpbronnen namelijk evenredig toenemen met je werkdruk, kan je dit werk bevlogen blijven doen. Hulpbronnen zijn dingen waar je energie van krijgt, zodat je kunt opladen tussen het werk door. Dat kan een kopje thee in de zon zijn of een beetje extra aandacht van een collega.'

2. Creëer kleine ontspanmomentjes 'Ontspannen kan in kleine momenten zitten. Dat helpt mogelijk nog beter dan een hele dag in je pyjama op de bank Netflixen. Amerikaans onderzoek onder artsen toonde aan dat de kans op een burn-out verminderde naarmate de artsen vaker naar de wc gingen. Die vijf minuten maken je even los van je werk, waardoor je daarna weer geconcentreerd verder kan. Vijf minuten in de zon staan, maakt dat je vervolgens weer makkelijker hoofd- en bijzaken van elkaar kunt scheiden.'

3. Geef elkaar een compliment 'In de drukte kan je voor collega's een boel betekenen. Sociale steun, elkaar een compliment en een luisterend oor geven, is super goed. Je hoort het nu ook van ziekenhuispersoneel. Het "dit gaan we samen klaren"-gevoel maakt dat zij zich óók bevlogen

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

voelen in plaats van alleen maar gestrest. De kop koffie 's ochtends samen, al dan niet via Skype, of 's middags de dag samen afsluiten maakt het werk lichter.'

4. Een nee is ook een ja 'Klaar staan voor collega's is goed, maar je kunt er ook in doorschieten. Sociaal professionals zijn vaak mensen die graag anderen helpen. Onder stress word je een karikatuur van je talent. Het risico van zorgzaamheid kan zijn dat je voor iedereen gaat zorgen, en daarmee jezelf uit het oog verliest. Soms moet je even nee zeggen. Als je dat lastig vindt, kan je bij een hulpvraag in plaats van ja of nee, zeggen: mag ik hier zo op terugkomen? Dan bouw je voor jezelf wat tijd in om te bedenken: heb ik hier tijd voor? Kan ik het waarmaken als ik hier ja op zeg? Wat moet ik laten als ik hier ja op zeg? Want een nee op het een, betekent vaak een ja op het ander. Een nee op nog even een brief van een collega nakijken, betekent bijvoorbeeld dat je gezond kunt koken in plaats van een snelle hap. Door daar even bij stil te staan, kan je afwegen wat je op dit moment het belangrijkste vindt.'

5. Thuiswerken: maak een nieuwe structuur 'Normaal reis je naar je werk en terug. Nu je thuis blijft, is deze overgang een stuk minder duidelijk. Thuiswerkers lopen het risico dat werk en privé sterk door elkaar lopen. Zo'n begin en eindpunt kun je nabootsen door bijvoorbeeld elke ochtend eerst een rondje te fietsen. En met een gezamenlijke digitale dagafsluiting. Ook is het slim om aan het eind van de dag op te schrijven wat je morgen als eerste wil doen. Dan weet je de volgende dag waar je moet beginnen, en verzand je niet in eindeloos mails beantwoorden.'

6. Vergeef jezelf 'Door deze crisis veranderen alle routines. Of je nu ineens de hele dag wordt platgebeld of dat je moet uitvinden hoe je je werk digitaal kunt voortzetten, iedereen moet wennen aan de nieuwe situatie. Dat kost tijd en energie. Wees vergevingsgezind tegenover collega's en jezelf. Het kan niet allemaal direct perfect gaan.'

Sterre ten Houte de Lange Redacteur Zorg+Welzijn

24) Oisterwijk trotseert het Rijk: rijken kunnen best zelf de poets betalen

Google melding Wmo: BD.nl 31 maart 2020

Oisterwijk trotseert het Rijk: rijken kunnen best zelf de poets betalen

Oisterwijk wil dat huishoudelijke hulp en andere voorzieningen van de WMO weer inkomensafhankelijk worden om de kosten te kunnen beteugelen. © ANP

Oisterwijk trotseert het Rijk: rijken kunnen best zelf de poets betalen

OISTERWIJK - Moet een gemeente de huishoudelijke hulp betalen van vermogende inwoners? Nee, vindt niet alleen Oisterwijk.

Tom Tacken 30-03-20, Bron: BD Maar die gemeente loopt wel voorop om aanvragen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning weer inkomensafhankelijk te krijgen.

Op eigen houtje wil Oisterwijk de inkomensstoets opnieuw gaan invoeren, ook al zal dat juridisch onhoudbaar blijken en gaan Oisterwijkers bij de rechter alsnog een vergoeding afdwingen.

Een brief aan minister De Jonge met die mededeling moet nog wel door de gemeenteraad bekrachtigd worden, zodra corona dat toestaat. (Fried: zie:

https://oisterwijk.notubiz.nl/document/8557876/1/20-115_Strijdplan_sociaal_domein_-_bijlage_2_Brief_aan_minister_de_Jonge)

Inkomenspolitiek overboord

Er is een run ontstaan op huishoudelijke hulp via de gemeente, meldde EenVandaag in januari al na onderzoek onder 149 gemeenten in samenwerking met de VNG.

„Hoe kan het zijn dat bij een vergrijzende bevolking het Rijk besluit om inkomenspolitiek overboord te zetten”, doelt wethouder Stefanie Vatta op het abonnementstarief dat per 1 januari definitief is ingevoerd. Consequentie daarvan is dat voor 19 euro per maand elk huishouden, arm of rijk, op dezelfde voorzieningen binnen de WMO aanspraak kan maken. Ondanks protest van de Vereniging

Nederlandse Gemeenten heeft het Rijk daartoe besloten om meer structuur in eigen bijdragen van burgers te krijgen.

Wat mensen zelf kunnen, willen we ze ook zelf laten doen

Wethouder Stefanie Vatta

„Maar ook wij hier in Oisterwijk merken dat van het abonnementstarief een aanzuigende werking uitgaat”, aldus Vatta.

De begroting van Oisterwijk staat onder zware druk. Vorig jaar besloot de gemeenteraad ‘met pijn in het hart’ de onroerendezaakbelasting met 10 procent omhoog te gooien. Dat was nodig doordat de uitgaven voor de WMO en de jeugdhulp de pan uit zijn gerezen.

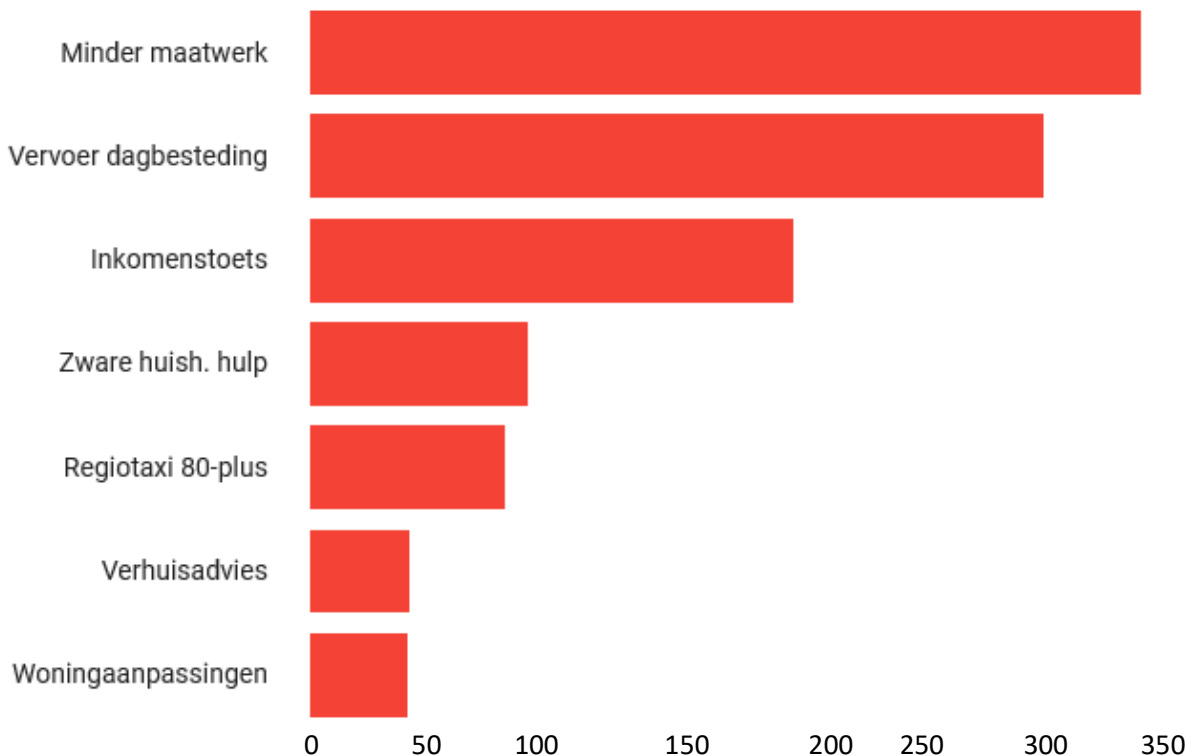
Wat dat laatste betreft, is er wel goed nieuws. Het ministerie is voornemens om het zogenaamde woonplaatsbeginsel volgend jaar toch al in te voeren. Het betekent dat Oisterwijk niet langer opdraait voor de kosten van specialistische jeugdhulp die kinderen uit andere delen van het land op De Hondsborg krijgen.

Strijdplan Sociaal Domein Vatta laat haar ambtenaren nog uitrekenen hoeveel dat Oisterwijk op kan leveren. Mogelijk pakt haar Strijdplan Sociaal Domein er minder drastisch door uit voor de Oisterwijkers. Op jaarbasis denkt Vatta 2,5 miljoen te kunnen besparen op vooral de WMO en in mindere mate de jeugdzorg.

Besparingen op de WMO in Oisterwijk (tweede helft 2020)

Pilot inkomenstoets juridisch discutabel ('statement')

x1000

Bron: Strijdplan Sociaal Domein (gemeente Oisterwijk)

Gemaakt met Localfocus

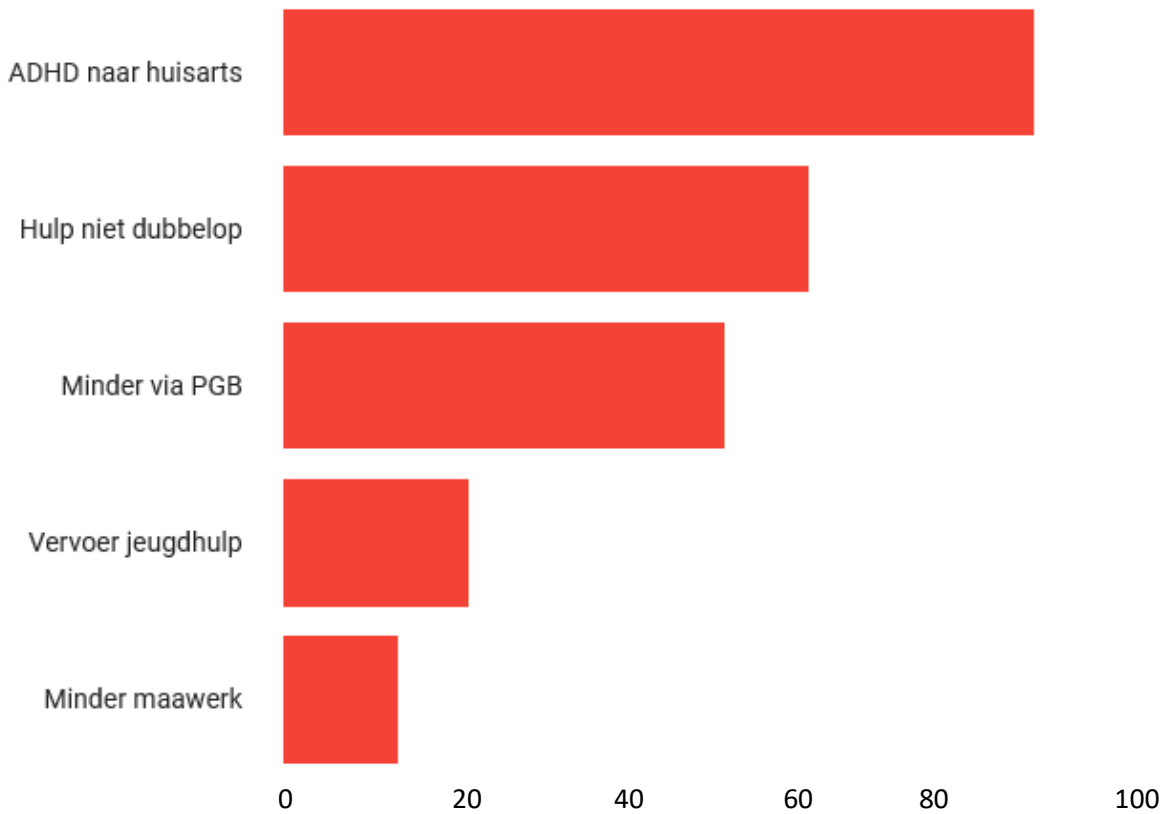
Het gaat dan om diverse maatregelen. Kritischer kijken of huishoudelijke hulp wel echt nodig is, bijvoorbeeld. Voor ouders met behoefte aan opvoedkundige steun eerst in de eigen omgeving zoeken, is een ander voorbeeld.

Verhuizen in plaats van traplift Vervoer naar dagbesteding wil Oisterwijk niet langer automatisch vergoeden. Wie ouder dan 80 is, krijgt ook niet langer zomaar een pasje voor de Regiotaxi.

Mocht iemand een traplift vergoed willen hebben, dan kan Oisterwijk het klemmend advies geven om te gaan verhuizen. Woningaanpassingen, drempels weghalen bijvoorbeeld, hoeven wat Oisterwijk betreft ook niet voor rekening van de gemeente te komen.

Besparingen op de jeugdhulp in Oisterwijk (tweede helft 2020)

x1000

Bron: Strijdplan Sociaal Domein (gemeente Oisterwijk)

Gemaakt met Localfocus

Het is een redelijk pakket, vindt Vatta: „Wat mensen zelf kunnen, willen we ze ook zelf laten doen.”

Adviesraad Sociaal Domein De vraag is hoe de eigen Adviesraad Sociaal Domein het ‘strijdplan’ van Vatta beoordeelt. Voorzitter Wouter Verschuur meldt dat een concept-advies klaar ligt, maar dat hij daar nog niet op vooruit wil lopen.

25) Grote zorgen over jongeren die door de coronacrisis verstoken zijn van jeugdhulp

Binnenlands Bestuur 31 maart 2020

Zorgen Tweede Kamer over jeugd-ggz

Yolanda de Koster 31 mrt 2020 De Kamerfracties van GroenLinks en PvdA maken zich grote zorgen over jongeren die door de coronacrisis verstoken zijn van jeugdhulp. Er komen bij de Kamer noodsignalen binnen van jongeren, en volwassenen, met psychische problemen die stellen dat de hulp is stopgezet. Kamerleden Lisa Westerveld (GroenLinks) en Attje Kuiken (PvdA) hebben bij ministers Hugo de Jonge (VWS) en Paul Blokshuis (VWS) aan de bel getrokken.

Noodsignalen

Zij willen onder meer weten of er op het ministerie soortgelijke noodsignalen binnenkomen én wat VWS met deze signalen kan doen. Mogelijk dat VWS (jeugd)hulpaanbieders kan ondersteunen bij het

[Nieuws- en informatiebrief 191](#)

[Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem](#)

aanbieden van hulp op afstand, zo opperen beide Kamerleden. Ook willen zij weten of het mogelijk is met gemeenten en onderwijsinstellingen afspraken te maken voor de ondersteuning van kinderen die in een onveilige thuissituatie zitten.

Afdwingbaar Net zoals de jeugdbranches hebben de Kamerleden twijfels over de hardheid en afdwingbaarheid van de afspraken die VWS met onder meer gemeenten heeft gemaakt, om jeugdhulpaanbieders door te betalen ook al kunnen ze vanwege de coronacrisis de afgesproken hulp niet geven. ‘Houdt u in de gaten welke gemeenten zich aan deze afspraak hebben geconformeerd en welke nog niet?’ Westerveld en Kuiken willen daarnaast dat de minister in kaart brengt of er door de coronacrisis zorginstellingen in financiële problemen komen.

Beschermingsmateriaal Aandacht vragen de Kamerleden voor het tekort aan beschermingsmaatregelen zoals mondkapjes, beschermbrillen en plastic handschoenen in de jeugdzorg, GGZ-instellingen, jeugdbescherming en bij de maatschappelijke opvang. Het ministerie moet ook deze sectoren helpen aan voldoende beschermingsmateriaal.

26) Coronacrisis brengt ongekende leiderschapsvraagstukken met zich mee

Zorgvisie 31 maart 2020

Besturen in crisistijd: zichtbaar maar ook inzetbaar blijven

De coronacrisis brengt ongekende leiderschapsvraagstukken met zich mee. Hoe de continuïteit van bestuur te waarborgen in de strijd tegen een virus dat iedereen kan treffen en bovendien een grote mentale wissel trekt op alle betrokkenen? Moet een bestuurder samen met de troepen in de frontlinie staan of juist het strijdgewoel met bijhorende risico's mijden en een positie achter de linies kiezen?

Met medewerking van Bart Kiers

‘Je moet uiteraard wel zichtbaar zijn’, reageert bestuursvoorzitter Jaap van den Heuvel van het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk. ‘Je kunt niet van je mensen verwachten dat ze in het belang van de zorg voor ernstig zieke mensen hun eigen gezondheid in gevaar brengen en zelf als bestuurder thuis gaan zitten face timen.

Aan de andere kant heb je ook een grote verantwoordelijkheid en een voorbeeldfunctie om de verspreiding van corona te beperken. Ik neem dus als ik in het ziekenhuis ben wel alle veiligheidsnormen in acht, dus afstand bewaren en handen wassen. Mede door mijn eigen gezondheidstoestand [Van den Heuvel is herstellende van een ziekte – red.] ben ik daar wel extra alert op en loop van het ene alcoholpompje naar het andere.’

Kwetsbaarheid De kwetsbaarheid van bestuurders in crisistijd kwam de afgelopen weken tweemaal duidelijk naar voren. Eerst was er minister Bruins van Medische Zorg die, na zich weken intensief te hebben bezig gehouden met de uitdijende coronacrisis, onwel werd tijdens een Kamerdebat. Na overleg met zijn dokter besloot Bruins om af te treden. Amper een week later volgde het bericht dat bestuursvoorzitter David Jongen van het zwaar getroffen Zuyderland ziekenhuis besmet was met het coronavirus en om die reden in thuisquarantaine moest.

Weerklank Deze onbedoelde waarschuwingen hebben op veel plaatsen weerklank gevonden. Via twitter liet bestuursvoorzitter Hans Feenstra van het Martini Ziekenhuis vorige week weten dat zijn raad van bestuur ervoor kiest om zich op te splitsen om zo de continuïteit van bestuur te borgen: ‘Deze week werken Tamara [Kroll – red.] en ik zoveel mogelijk vanuit huis, Ton [Tiebosch –red.] is in huis. Volgende week draaien we dat om. [...] Organisatie voor hetgeen komen gaat, staat!’

Roulatiesysteem Ook het ETZ, waar bestuursvoorzitter Bart Berden als voorzitter van het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) dubbele diensten draait, hanteert een roulatiesysteem. Daarnaast kiest het ETZ voor nog een andere voorzorgsmaatregel. ‘Wij hebben een zeer ervaren en

goede bestuurder in de coulissen staan die inkomt zodra nodig', legt Berden uit. 'Dat is onder meer wanneer één van de drie reguliere bestuurders uitvalt.'

Terugvaloptie De schaduwbestuurder in kwestie wil zijn motivatie best toelichten, maar om niet onnodig in de schijnwerpers te gaan staan, doet hij dat op voorwaarde van anonimiteit. 'De boog staat in deze tijd bij veel bestuurders al wekenlang gespannen, terwijl ze ook nog eens lopende zaken met zich meeslepen', zegt hij over nut en noodzaak van een bestuurlijke terugvaloptie. 'Als we dat kunnen weg-organiseren dan is dat een goede zaak.'

Vertrouwen Om effectief in te kunnen invallen is het volgens de schaduwbestuurder niet alleen nodig om kennis van zaken te hebben, maar ook om de weg te weten binnen de betreffende instelling. 'Je zou alleen in een ziekenhuis moeten werken waar je al bekend bent en waar je vertrouwen hebt. Het is van belang dat je er niet alleen voorstaat, maar samen met gezaghebbende mensen optrekt die nauw betrokken zijn bij de aanpak van de crisis.'

Bestuurlijk vacuüm Volgens accountants- en adviesbureau BDO is anticiperen op een bestuurlijke vacuüm in tijden van crisis een blijk van good governance. 'Als een bedrijf of instelling slechts één bestuurder heeft die ziek wordt, of als alle bestuurders ziek worden, dan kom je in een situatie dat het bedrijf of de instelling feitelijk niet meer bestuurd wordt', valt terug te lezen op een speciale thema-pagina. 'Een scenario dat je in deze tijd liever wilt voorkomen.'

Tijdwinst Organisaties die pas bij 'ontstentenis of belet' van een bestuurder in actie komen, verspelen wat BDO betreft kostbare tijd. Zo moet de raad van toezicht bijeen komen om alles formeel in goede banen te leiden. Daarnaast dient er ook rekening te worden gehouden met medezeggenschapsrechten van bijvoorbeeld de ondernemingsraad, de cliëntenraad of andere inspraakorganen.

Bij dit laatste denkt BDO aan instellingen in de semipublieke sector, waarbij benoemingen via een ministerie lopen, zoals bij academische ziekenhuizen. Het vooraf aanwijzen van een vervanger levert in zulke gevallen broodnodige tijdwinst op.

Philip van de Poel Redacteur Zorgmanagement

27) Oppassen dat we niet alles op het bordje leggen van mantelzorgers

Zorgvisie 31 maart 2020

'Maak mantelzorgers niet het afvoerputje van de coronacrisis'

We moeten er voor zorgen dat de mantelzorger niet het afvoerputje wordt van alle zorg die we in deze coronacrisis niet meer kunnen leveren. Dat zegt Liesbeth Hoogendijk, bestuurder bij belangenvereniging MantelzorgNL.

Hoogendijk heeft alle begrip voor de 'kwade' keuzes die momenteel gemaakt moeten worden. 'Maar laten we oppassen dat we niet alles op het bordje leggen van mantelzorgers. Er zijn mantelzorgers die het er prima bij kunnen hebben. Laten we die vooral koesteren. Maar er is echt een groep van 100 duizenden mantelzorgers die echt klem zit. Die vallen niet om na 1 week of twee weken, maar wel na een maand of twee maanden. Ook gemeentes en zorgaanbieders hebben de verantwoordelijkheid om hen niet om te laten vallen,' aldus Hoogendijk.

Kleinschalige oplossingen Het is een tijd waarbij zo ongeveer per dag nieuwe maatregelen effecten kunnen hebben op mantelzorgers. Hoogendijk: 'Wat we nu proberen is enerzijds signalen verzamelen waar we het ministerie van VWS, gemeentes en zorgorganisaties mee op weg kunnen helpen. Anderzijds werken we mee aan oplossingen voor moeilijke situaties waar mantelzorgers nu voor komen te staan'. We zien dat die oplossingen kleinschalig zijn, want het is heel wisselend hoe gemeentes en zorgorganisaties met de huidige situatie omgaan. In de ene gemeente blijft de zorgorganisatie wel op beperkte schaal open, bijvoorbeeld voor kleinschalige 1-op-1 dagbesteding, in andere gemeente valt alles weg.

Besliskader voor ondersteuning Op landelijk niveau voert MantelzorgNL wel gesprekken met het ministerie van VWS en met de VNG. Samen werken ze aan een besliskader voor ondersteuning van mantelzorgers. Welke creatieve oplossingen kunnen mantelzorgers in eerste instantie bedenken in eigen familie- en vriendenkring, welke mogelijkheden zijn er in de bredere kring met allerlei burgerinitiatieven of vrijwilligers, valt er als dat nodig is dagbesteding op maat aan te bieden, ofwel toch ondersteuning op locatie of aan huis. En wat kan er worden gedaan als de situatie echt niet meer houdbaar is. Hiermee hopen ze meer grip te krijgen op waar mantelzorgers momenteel voor staan en welke hulp ze nodig hebben.

Meldingen Wanneer er bij MantelzorgNL een melding binnen komt, wordt er individueel meegedacht over wat iemand zelf kan doen en wat voor (andere) vormen van zorg er mogelijk aangevraagd kunnen worden. Hoogendijk: 'Vaak hebben mantelzorgers veel moeite om andere mensen in hun omgeving om hulp te vragen. Toch is er in deze tijd juist veel bereidheid van bijvoorbeeld andere familieleden die normaalgesproken fulltime werken, om nu wat meer bij te springen. We adviseren mensen echt om dit in hun omgeving bespreekbaar te maken.' Daarnaast behouden gemeentes en zorgorganisaties een zorgplicht. Daar waar echt zorg nodig is, helpt MantelzorgNL de juiste contacten te zoeken en de urgentie van de zorg aan te kaarten.

Verschillende groepen mantelzorgers De mantelzorgers en de dilemma's waar zij mee geconfronteerd worden, zijn te verdelen in drie verschillende groepen. De eerste groep wordt gevormd door mantelzorgers die thuiszorg, pgb'ers, dagbesteding en andere vormen van ondersteuning massaal zien wegvallen. Hun vragen liggen vooral op het terrein van hoe ga ik dat opvangen? De tweede groep maakt zich zorgen over het feit dat zij niet meer op bezoek kunnen in instellingen. Die mantelzorgers hebben begrip voor de maatregelen, maar het feit dat het fysieke contact weg is, doet hen veel verdriet. Zij zijn bezorgd over onrust bij hun naaste die niet soms begrijpt waarom het bezoek wegblijft, maar ook persoonlijke hygiëne en het doen van boodschappen. Dan is er nog een derde groep mensen die bijvoorbeeld zelf in de zorg werken en thuis iemand hebben zitten die kwetsbaar is. Zij zijn bang hun naaste ziek te maken.

Meest kwetsbaar De eerste groep die Hoogendijk noemt, is het meest kwetsbaar voor overbelasting. Zij hebben de zorg voor mensen met dementie, CVA, niet aangeboren hersenletsel, maar ook bijvoorbeeld over familieleden met psychische problemen of meervoudig gehandicapte kinderen, waarbij allerlei gedragsproblemen spelen. Zo noemt Hoogendijk als voorbeeld een gezin met drie kinderen waarvan er eentje zwaar gehandicapt is. 'Zo'n gezin is nu alleen maar bezig met overleven, nu school, alle zorg en ondersteuning is weggevallen'. Zulke gezinnen kunnen dit niet maanden aan, want dan gaat het echt fout'. Dergelijke signalen en voorbeelden probeert MantelzorgNL voor het voetlicht te krijgen van gemeentes en zorgaanbieders, met de boodschap 'blijf communiceren met mantelzorgers en cliënten en luister goed naar wat ook deze mensen nodig hebben'.

Dat is ook de belangrijkste boodschap die Hoogendijk heeft voor zorgbestuurders. 'Ik heb veel begrip voor alle zorgbestuurders en de opdracht waar zij momenteel voor staan. Ook snap ik dat het lastig is voor een zorgaanbieder met tienduizend klanten om iedereen persoonlijk te woord te staan. Maar het zit 'm in de kleine dingen; bel om te check of het thuis lukt en of er toch meer nodig is. Het vraagt meer tijd en moeite, maar dat is echt in belang van een houdbare zorgsituatie.'

Shannah Spoelstra

28) College van Oisterwijk wil onder het Wmo-abonnementstarief uit

Google melding Wmo: Binnenlands Bestuur 1 april 2020

Oisterwijk wil inkomenstoets Wmo invoeren

Yolanda de Koster 01 apr 2020 Het college van Oisterwijk wil onder het Wmo-abonnementstarief uit. Het wil een pilot starten waarbij de gemeente een inkomenstoets gaat toepassen bij aanvragen voor een Wmo-voorziening. Wettelijk mag dat niet.

Een brief naar minister Hugo de Jonge (VWS) (Fried: zie:

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/Uploads/2020/3/20-115-Strijdplan-sociaal-domein---bijlage-2-Brief-aan-minister-de-Jonge.pdf>) om hem dit mee te delen, moet nog door de gemeenteraad

worden goedgekeurd. Dat gebeurt op 16 april.

Water aan de lippen Het water staat de gemeente aan de lippen, zo schrijft het college in zijn nog te versturen brief aan de minister. 'Gemeente Oisterwijk verkeert in financieel zwaar weer en de belangrijkste oorzaak daarvan zijn de almaar stijgende kosten binnen het sociaal domein.' De kosten voor de jeugdhulp zijn gestegen van 5,5 miljoen in 2017 naar 7,5 miljoen euro vorig jaar. De kosten voor de Wmo zijn in vier jaar tijd bijna verdubbeld. In 2015 gaf de gemeente 2,4 miljoen euro uit, vorig jaar was dat opgelopen naar ruim 4,5 miljoen euro.

Strijdplan De gemeente doet er naar eigen zeggen alles aan om grip te krijgen op de almaar stijgende kosten. Dat doet de gemeente in regionaal verband, maar eveneens op lokaal niveau. Zo staat op de raadsagenda van 16 april ook het 'Strijdplan Sociaal Domein';(Fried: zie: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/Uploads/2020/3/20-115-Strijdplan-sociaal-domein---bijlage-1-Strijdplan-sociaal-domein-2020.pdf>) een pakket aan bezuinigings- en beheersmaatregelen. Dat moet leiden tot een besparing van ruim 2,3 miljoen euro op de Wmo en jeugdhulp. De tot nu toe genomen maatregelen om de tekorten te lijf te gaan, hebben tot nu toe onvoldoende soelaas geboden. Het college heeft het in zijn brief over 'dweilen met de kraan open'.

Schuld Het geeft daar het rijk deels de schuld van. Het afschaffen van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen en de invoering van het inkomensafhankelijke Wmo-abonnementstarief hakt er nog wel het meeste in. Het leidt tot verminderde inkomsten en een aanzuigende werking. 'Oisterwijk is een sterk vergrijzende gemeente, waar mensen over het algemeen welvarend zijn. Ook voor hen is het nu aantrekkelijk om een voorziening via de gemeente aan te vragen, in plaats van deze zelf te bekostigen.' Om te voorkomen dat de gemeente de zorg niet meer kan betalen voor de mensen die hulp en ondersteuning echt nodig hebben, wil ze een pilot met de inkomenstoets bij Wmo-aanvragen starten. De invoering van de inkomenstoets levert de gemeente naar verwachting een krappe twee ton op.

Teruggefloten De gemeente Assen dreigde vorig jaar oktober per 1 januari het Wmo-abonnementstarief voor algemene voorzieningen niet in te voeren. De gemeente werd echter teruggefloten door Den Haag. Het college van Oisterwijk houdt daar ook rekening mee. Het plan voor pilot zal de 'toets der rechtmatigheid' niet doorstaan, zo schrijft het college aan de raad. 'We willen daarmee echter een duidelijk signaal afgeven aan het rijk en hopen dat het voor ons de deur opent om met het ministerie in gesprek te raken over de problemen waar we mee kampen.'

Leidsch Dagblad 2 april 2020

Grote verandering in onzekere tijden: totaal nieuwe manier van Katwijkse subsidieverlening begonnen

Hielke Biemond 02/04/2020 Katwijk Het is een grote verandering in toch al onzekere tijden: de gemeente Katwijk verleent vanaf deze week op een geheel nieuwe manier subsidies aan verenigingen en organisaties.

Met de Maatschappelijke Agenda, zoals de beleidsrevolutie in het gemeentehuis wordt genoemd, worden bedragen niet meer vastgesteld op basis van in het verleden gemaakte afspraken of ledenaantallen, maar volgens een soort jaarlijkse aanbestedingsprocedure.

Aanvragers moeten op basis van vastgestelde criteria duidelijk maken wat de maatschappelijke meerwaarde is van hun activiteiten, en worden op basis daarvan gerangschikt. Wie het hoogst scoort, ontvangt de meeste subsidie. Wie onvoldoende duidelijk kan maken iets bij te dragen aan de samenleving, krijgt niets.

Katwijk heeft de aanvragers op voorhand onderverdeeld in dertien categorieën, zoals jeugd- en jongerenwerk, sport en bewegen en cultureel erfgoed en musea. Die hebben elk een eigen subsidiepot, met een vastgesteld plafondbedrag. Vandaar dus het grote belang van de 'vergelijkende toets', zoals de gemeente het zelf omschrijft. De verenigingen zullen zich op papier én in de praktijk moeten bewijzen om hun huidige subsidie te behouden, of omhoog te krijgen.

Bedragen Om te voorkomen dat teleurgestelde aanvragers achteraf succesvol bezwaar aantekenen, zoals vorig jaar bij de evenementensubsidies gebeurde, heeft de gemeente alle criteria en bedragen duidelijk op papier gezet. Daarmee is de zaak volgens de verantwoordelijke ambtenaar 'dichtgetimmerd'.

Net als bij aanbestedingsprocedures voor bijvoorbeeld bouwprojecten kunnen zich ook partijen van buitenaf inschrijven, maar wethouder Adger van Helden verwacht dat zij minder kans maken omdat de bestaande verenigingen en organisaties al 'in de haarvaten van de samenleving zitten'.

Het gemeentebestuur gaat de Katwijkse verenigingen en organisaties die al subsidie ontvangen deze maand allemaal benaderen, om ze wegwijs te maken in de nieuwe manier van aanvragen. Dat zou eigenlijk in de vorm van bijeenkomsten gebeuren, maar vanwege de coronacrisis is dat niet mogelijk.

Krap Om die reden heeft Katwijk ook de uiterste aanvraagdatum opgeschoven van 1 juni naar 1 juli. Voor sommige verenigingen kan dat nog steeds krap zijn, beseft Van Helden, maar hij hecht eraan om alles voor de zomervakantie binnen te hebben, zodat de aanvragers in het najaar duidelijkheid kunnen krijgen over hun subsidie voor komend jaar.

De gemeente verdeelt in totaal 5,2 miljoen euro, ruim een miljoen minder dan vorig jaar. Vooral Welzijnswartier en Bibliotheek Katwijk moeten flink inleveren, als gevolg van de eerder doorgevoerde miljoenenbezuinigingen, maar ook veel andere aanvragers zullen onder de streep verschil gaan merken.

Bezuinigingsoperatie „Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat dit geen bezuinigingsoperatie is”, zegt Van Helden, wethouder van financiën. „We zijn eraan begonnen als een nieuwe manier van werken, maar daar is vorig jaar helaas een bezuiniging bijgekomen.” Tegelijkertijd heeft hij 100.000 euro uitgetrokken voor een innovatiefonds, bedoeld om nieuwe werkwijzen te financieren. Ook om daarvoor in aanmerking te komen, zullen verenigingen en organisaties een goed verhaal op papier moeten zetten.

Met een groep van negen 'koplopers' heeft de gemeente proefgedraaid met de nieuwe werkwijze. „We merkten dat er best wat drempelvrees was”, zegt Van Helden. „Maar ook dat er energie en enthousiasme is ontstaan. Dat is wat we willen bereiken. We willen het meeste waar voor het geld van onze inwoners - dat verdienen zij, en daar zijn wij voor gekozen. Dit is daarvoor het instrument.”

30) Het pact 'Op weg naar een schuldenvrij Nederland'

Kom uit je schuld 2 april 2020

SchuldenlabNL: Breed schuldenpact nog noodzakelijker door coronacrisis

Nieuwsbericht | 01-04-2020 | Het had op 18 maart feestelijk ondertekend moeten worden door tientallen gemeenten, in aanwezigheid van koningin Máxima. Maar ook voor de bekrachtiging van het pact 'Op weg naar een schuldenvrij Nederland' werd de coronacrisis een obstakel. En juist die crisis maakt het pact, waarin de deelnemende gemeenten zich committeren aan vier bewezen interventies bij problematische schulden, urgenter dan ooit. Initiatiefnemer SchuldenlabNL (Fried: zie: <https://www.schuldenlab.nl/>)

wil ondanks het uitstel daarom op volle kracht voorwaarts met de inhoud.

De vier interventies van SchuldenlabNL

* **Nederlandse Schulphulp Route:** preventie voor mensen met betalingsachterstanden. Doel: schulden voorkomen door vroegsignalering. Resultaat: Al bijna 6.000 mensen vonden passende hulp in de eigen omgeving.

* **Collectief Schuldregelen:** interventie bij mensen met veel schuldeisers. Doel: Effectievere schuldhulpverlening. Resultaat: kortere doorlooptijd schuldendossiers.

* **Jongeren Perspectief Fonds:** interventie bij jongeren van 18 t/m 27 jaar. Doel: schulden wegwerken. Resultaat: alle 53 jongeren uit de pilot zijn schuldenvrij, project wordt opgeschaald.

* **Doorbraakmethode Sociaal Hospitaal:** preventie bij multiprobleemgezinnen. Doel: schulden wegwerken én voorkomen (cure & care). Resultaat: hulp-op-maat en 20% lagere maatschappelijke kosten.

'We willen wethouders in het hele land oproepen om juist in deze zware tijden alvast te handelen in de geest van het pact en de uitgangspunten ervan uit te blijven dragen', zegt Manuel van der Hoek, kwartiermaker bij SchuldenlabNL. 'We kijken intussen ook of we het aantal ondertekenaars nog verder kunnen uitbreiden en of we het pact mogelijk op afstand kunnen bekrachtigen. Het is er de afgelopen weken alleen maar urgenter op geworden. In deze crisis hebben wij namelijk geen rol, maar bij het oplossen van de gevolgen des te meer.'

Juist nu is afstemming belangrijk 'Dat er een recessie komt lijkt namelijk onontkoombaar, en die recessie zal voor veel mensen de spreekwoordelijke druppel zijn. Er komt voor de schuldhulpverlening een hausse aan, en iedereen moet nu al gaan kijken of de uitvoeringspraktijk die aankant', aldus Van der Hoek. 'Verschillende gemeenten moeten niet verschillende dingen gaan doen. Juist nu is afstemming belangrijk. We moeten vooral gaan kijken welke preventieve maatregelen we kunnen nemen om te voorkomen dat onnodig veel mensen door de corona-crisis in de problemen raken.'

'De directe gevolgen en de neveneffecten zullen stevig zijn, voor zowel publieke als private partijen. Dat vergt afstemming en samenwerking. Dat zit in het pact en was ook reden voor het ontstaan van SchuldenlabNL: versnippering tegengaan en gezamenlijk lucht geven. Dat geldt in deze tijd van crisis des te meer. Juist nu blijken er opeens allerlei oplossingen te bestaan die we voorheen niet zagen. Dat biedt kansen, maar we moeten ook ons verstand blijven gebruiken en de juiste keuzes maken.'

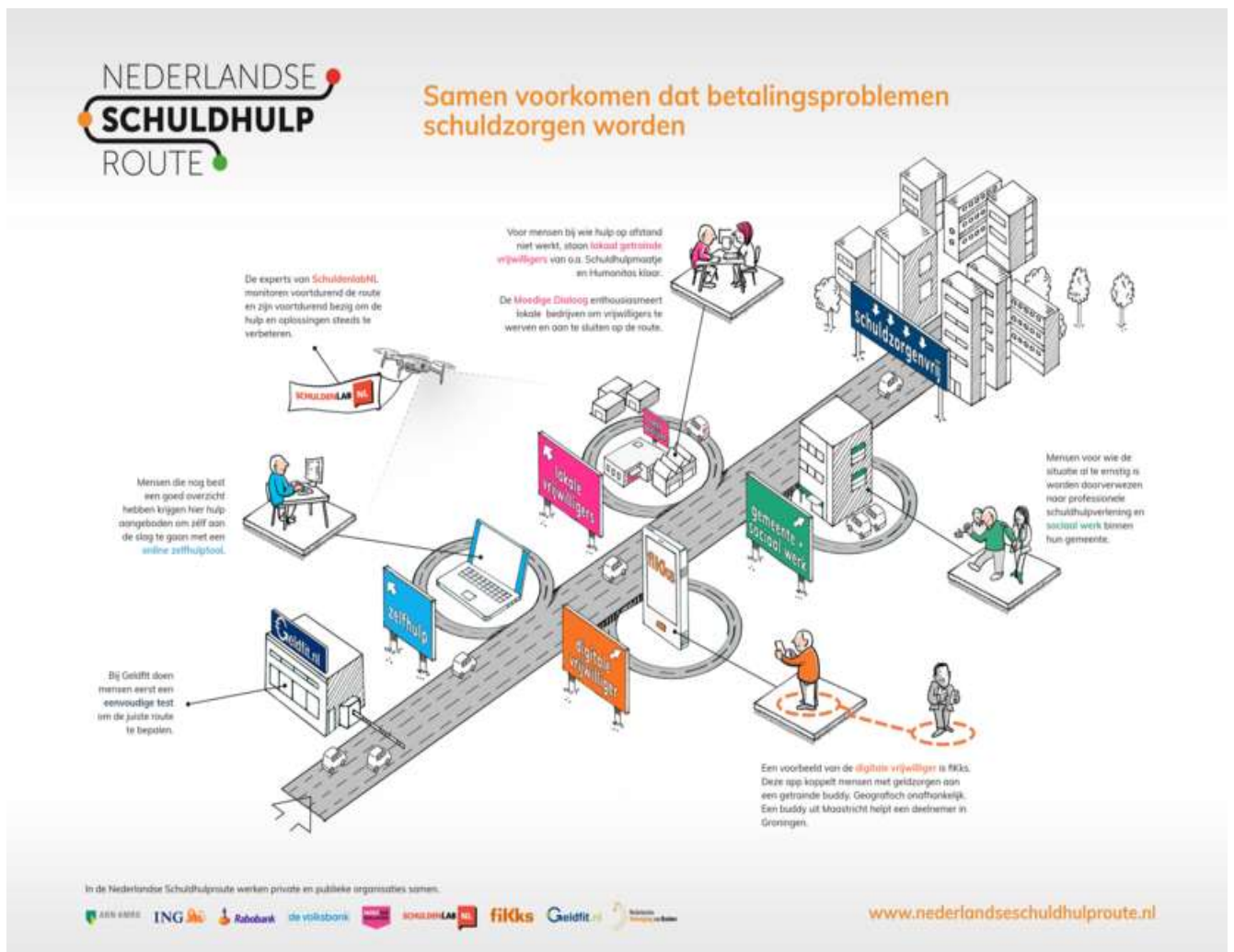
Niet blind zomaar ergens instappen 'Dat betekent in goede samenwerking naar houdbare oplossingen zoeken en niet blind zomaar ergens instappen. Als we nu met goedbedoelde, maar niet effectieve middelen de problemen proberen op te vangen die in deze crisis ontstaan, dan worden de gevolgen misschien alleen nog maar groter. Dus ik zeg: laten we ons blijven richten op die vier bewezen methoden, en op zoek gaan naar andere lokaal beproefde en effectief bewezen aanpakken. Dat is nu nog crucialer dan voor corona. We moeten daar gestaag mee doorgaan.'

Die vier methoden richten zich op verschillende aspecten van de schuldhulpverlening. Zo is er de Nederlandse Schuldhulproute, (Fried: zie: <https://www.schuldenlab.nl/projecten/nederlandse-schuldhulproute/>) een ordeningsproces dat er voor zorgt dat mensen snel de juiste hulp krijgen aangereikt, in hun eigen omgeving. Het Jongeren Perspectief Fonds (Fried: zie: <https://www.schuldenlab.nl/projecten/jongeren-perspectief-fonds/>) biedt jongeren van 18 tot en

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

met 27 met problematische schulden begeleiding en schuldenaanpak. De Doorbraakmethode (Fried: zie: <https://www.schuldenlab.nl/projecten/sohos/>) richt zich op probleemhuishoudens die overal 'uitbehandeld' zijn, en pakt het kernprobleem bij die gezinnen aan.

Sneller, duidelijker en effectiever

Als er door de coronacrisis inderdaad een hausse aan problemen ontstaat, wordt volgens Van der Hoek vooral de vierde interventie, de collectieve schuldregeling, (Fried: zie: <https://www.schuldenlab.nl/projecten/collectief-schuldregelen/>) belangrijker dan ooit. 'Dat houdt in dat we overal dezelfde criteria, regels en oplossingen hanteren. Dat heeft voordelen voor iedereen; gemeentelijke schuldhulpverleners, cliënten en schuldeisers. Er kan sneller, duidelijker en effectiever worden gewerkt. Dat zal hard nodig zijn. Daarom ben ik blij dat meer en meer gemeenten ondanks het uitstel bij deze methode aanhaken.'

Gemeenten en andere partijen die willen deelnemen aan het pact of meer informatie zoeken vinden die hier. (Fried: zie: <https://www.schuldenlab.nl/contact>)

31) Landelijk voorbeeld bestempeld van gewenste inclusieve aanpak voor langer thuis wonen

Platform 31 2 april 2020

Bredase aanpak wonen en zorg

Interview met Marjon Rijnart, adviseur woonbeleid, gemeente Breda

De Bredase aanpak Wonen en Zorg is door Rijkbouwmeester Floris van Alkemade in januari 2020 als landelijk voorbeeld bestempeld van een gewenste inclusieve aanpak voor het langer thuis wonen.

Breda is opgedeeld in vijftien woongebieden met elk een centrale zone waar voorzieningen van dagelijkse levensbehoeften, zorg, welzijn en wonen zich concentreren. Per gebied zijn ambities bepaald voor het levensloopbestendig wonen, de gewenste woonomgeving en het benodigde voorzieningenniveau. Marjon Rijnart, adviseur woonbeleid bij de gemeente Breda, vertelt wat de aanpak wonen en zorg inhoudt en hoe die zich die de afgelopen 20 jaar heeft ontwikkeld.

Breda: monitoring ondersteunt de aanpak wonen en zorg Al rond de eeuwwisseling is Breda met de aanpak van wonen en zorg van start gegaan. We hebben vijftien woongebieden met tussen de 10.000 en 15.000 inwoners geformeerd met elk een Centrale Zone, het kloppend hart van het gebied, waar alle voorzieningen op het gebied van wonen, zorg, welzijn en voorzieningen voor de dagelijkse levensbehoeften zich concentreren. Per gebied zijn ambities bepaald over hoeveel en waar levensloopgeschikte woningen nodig zijn, welke woonomgeving hierbij het beste aansluit en welk voorzieningenniveau, zoals winkels en zorg- en welzijnsdiensten. Deze indeling is vastgelegd in de huidige visie Aanpak Wonen en Zorg. Dit was voorheen de visie Geschikt wonen voor Iedereen (GWI). Al sinds de start zorgt de afdeling Onderzoek en Inzicht van de gemeente Breda voor monitoring. Indicatoren op het gebied van wonen, woonomgeving, welzijn en zorg worden getoetst aan de hand van objectieve (feiten) en subjectieve (meningen) data, zowel op stedelijk niveau als per woongebied. Het leidt tot een balans per gebied, die de opgave gericht in beeld brengt. Deze monitoring gebeurt één keer in de vier jaar. Daardoor is exact bekend op straatniveau of woningen wel of niet geschikt zijn. Ook worden regelmatig aanvullende onderzoeken uitgevoerd, zoals naar informele zorg (waaronder mantelzorg en vrijwilligerswerk in buurten), het bereik van dienstverlening aan kwetsbare Bredanaars, een Wmo-cliëntervaringsonderzoek, of naar buurtinitiatieven op gebied van ontmoeting en activiteiten in wijken via de wijkplatforms.

Visies en instrumenten In 2007 is de indeling van de woongebieden bekrachtigd door het College. Per gebied zijn Wonen en Zorg-visies vastgesteld met een doorkijk naar 2020, vastgesteld door werkgroepen van gemeente met maatschappelijke partners en consumentvertegenwoordigers. Deze zijn inmiddels doorgetrokken naar 2032 en waar mogelijk naar 2040. De aanpak Wonen en Zorg is deels opgenomen in de Structuurvisie 2030, Woonvisie Breda en in een aantal wijkplannen. De Bredase aanpak is door Rijkbouwmeester Floris van Alkemade in januari 2020 ook als landelijk voorbeeld van een gewenste aanpak bestempeld.

Als een ontwikkelaar in een gebied wil ontwikkelen is de Aanpak Wonen en Zorg onderdeel van de toetsing. Daarnaast worden met de corporaties prestatieafspraken gemaakt over voldoende geschikte huurwoningen en het goed laten landen van diverse doelgroepen in de wijken, zoals senioren en mensen uit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Verder heeft de gemeente met de bewustwordingscampagne 'Wonen met Gemak' veel aandacht voor woningaanpassingen in de koop- en huursector. Elke drie maanden start er in een bepaald gebied een campagne, waar allerlei thema's van het wonen, veiligheid en welzijn aan bod komen en kunnen bewoners zich opgeven voor een scan van de woning.

Aanjager De gemeente is de 'aanjager' geweest van het Geschikt Wonen voor Iedereen (GWI) en voert nu regie op de aanpak Wonen en Zorg. Deze integrale woonzorgwelzijn-blik zit in het DNA van de gemeente en de betrokken woningcorporaties. Tot op de dag van vandaag vindt bij alle ruimtelijke plannen voor woningen en/of zorg- en welzijnsvoorzieningen advisering plaats vanuit betreffende afdelingen.

Overzicht scores Wonen, Woonomgeving/Voorzieningen en Zorg/Welzijn naar woongebied 2017

Woongebieden	Wonen						Woonomgeving en voorzieningen						Zorg en welzijn						
	Behoefte fysiek geschikt wonen (2020 f)	Behoefte fysiek geschikt wonen (2020 f)	Behoefte fysiek geschikt wonen (2020 f)	Behoefte fysiek geschikt wonen (2020 f)	Behoefte fysiek geschikt wonen (2020 f)	Behoefte fysiek geschikt wonen (2020 f)	Microvoorzieningen (rolstoeltoegankelijk)	Algemeen toegankelijkheidsniveau voorzieningen	Praktijk wonen	Sociale cohesie (1000000 euro)	Bevoegd gezag (toelating)	Score op andere ruitjes en veldverlichting	Behoefte 2020 (toelating)	Behoefte 2020 (toelating)	Behoefte 2020 (toelating)	Behoefte 2020 (toelating)	Behoefte 2020 (toelating)	Behoefte 2020 (toelating)	Behoefte 2020 (toelating)
01 Prinsentuin	4	25	36	7,7	23%	26%			7,3	6,4		40	0	4	6,1	6,5	50%	1,1%	19%
02 Haagse Beemden NW	505	175	48	7,4	20%	26%			7,4	5,7	20%	70	29	0	4,0	6,2	49%	3,8%	20%
03 Haagse Beemden ZO	167	48	48	7,2	21%	26%			7,5	5,5	19%	25	23	0	4,7	6,0	42%	2,5%	26%
04 Hoge Vuucht/De Li/Waterd	1.705	1.232	76	6,8	22%	34%			7,1	6,4	21%	15	150	3	4,4	6,0	40%	1,8%	28%
05 Teteringen	267	14	20	7,8	36%	26%			7,3	6,1	15%	90	15	4	5,2	6,4	38%	1,7%	26%
06 Tuinzij/Wederspark	197	96	141	6,9	28%	34%			7,2	5,7	14%	26	21	35	4,0	6,3	31%	1,8%	22%
07 Centrum/Beltrum	2.301	1.013	177	6,6	26%	19%			7,4	5,1	26%	50	25	4	5,7	6,5	39%	3,5%	20%
08 Broekpark/Heusdenhout	508	174	71	7,3	28%	32%			7,3	6	21%	48	40	3	4,0	6,2	56%	1,8%	23%
09 Princenhage/Heuzel	48	78	44	7,3	28%	33%			7,3	5,6	21%	55	20	25	5	6,1	47%	1,8%	23%
10 Boelmeester/Ruttersbos	1.005	44	104	7,7	20%	46%			6,2	6,5	20%	170	23	4	6,0	6,5	53%	7,4%	16%
11 Zandberg/Spotpark	226	44	134	7,8	32%	29%			6,2	6,9	20%	29	26	4	6,0	6,0	49%	0,0%	17%
12 Gin'tje/Wil Kwl/ Nw. Wrold	1.256	152	124	7,6	21%	41%			6,2	6,1	16%	138	30	140	6,2	6,4	52%	1,6%	17%
13 Uithoent	48	29	46	6,6	26%	26%			6,1	7,1	16%	26	1	4	5,4	6,3	32%	1,8%	26%
14 Ravet	43	48	46	7,7	1%	26%			6,1	6,7	16%	47	10	3	4,0	6,1	49%	1,7%	19%
15 Buitengebied	480	6	19	7,3	24%	26%			6,1	7,1	16%	10	125	0	6,1	6,5	51%	1,2%	26%
Breda	9.343	4.390	3	7,3	28%	27%			7,4	6,1	21%	120	330	40	6,0	6,2	48%	4,3%	21%

Overzicht scores op wonen, woonomgeving en voorzieningen en zorg en welzijn per woongebied in de gemeente Breda, 2017

Award – meest toegankelijke stad in Europa Breda richt zich niet alleen op voldoende geschikte woningen. Breda onderneemt ook veel om de fysieke en sociale omgeving meer toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Onlangs is Breda verkozen tot de meest toegankelijke stad in Europa. Breda is al 20 jaar actief om iedereen in de stad geschikt te kunnen laten wonen. In de afgelopen jaren zijn in Breda ongeveer 1.800 woningen (2,2%) geschikt gemaakt op basis van een Wmo-indicatie voor de (beperking van de) ouderen en zorgdoelgroepen. Deze woningen zijn niet meegenomen bij de cijfers over de fysieke geschiktheid van de woningvoorraad in Breda (sterrenklasse). De Bredase woonvoorraad telt op basis van de sterrenklassen-indeling de volgende verdeling:

- 68% 0-sterren
- 19% 1-sterwoning
- 9% 2-sterrenwoning
- 4% 3-sterrenwoning

Over het verder geschikt maken van de voorraad maakt de gemeente met woningcorporaties afspraken. Voor Breda is de geplande nieuwbouw voor geschikte (sterren)woningen voldoende om in de vraag te voorzien (nultredenwoningen en rollator toe-/doorgankelijk) met uitzondering van rolstoeltoegankelijke woningen. Door het ontbreken van nieuwbouwplannen blijft er een tekort aan deze drie sterrenwoningen (rolstoeltoegankelijk). Deze indeling zetten we in Breda af tegen de behoefte, het scheidwonen op basis van fysieke geschiktheid en te realiseren bouwplannen.

Quick scan toegankelijkheid horeca en winkels De afgelopen anderhalf jaar is door ons bij 800 horecagelegenheden en winkels een quick scan toegankelijkheid uitgevoerd en zijn 200 publieke gebouwen geschouwd. Er is een workshop 'Leren door Ervaren' ontwikkeld, om bewustwording te vergroten. Op de website van het Platform Breda voor iedereen, gastvrij en toegankelijk zijn alle uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten terug te vinden.

Ambities Op de agenda van De Bredase Aanpak Wonen en Zorg komen steeds actuele thema's, zoals:

- * Prestatieafspraken met corporaties over de uitstroom van mensen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang – dit vanuit het kader van Wonen en Zorg. Sinds de ambulantisering zijn mensen die uitstromen uit beschermd wonen een relatief nieuwe doelgroep voor de gemeente. De

komende tijd steken we veel energie in een aanpak om mensen (weer) goed thuis in de wijk te kunnen laten wonen.

* Beoordelen van de woonomgeving. Lag de focus in 2017 en 2018 vooral op het betrekken van mensen met fysieke en zintuiglijke beperkingen, nu worden ervaringsdeskundigen met een licht verstandelijke beperking, autisme en/of gedragsproblematiek bevroegd. Net als ambassadeurs laaggeletterdheid en mensen die kampen met psychische problemen.

* Aanwezigheid van voldoende voorzieningen. In Breda Noord, waar nog weinig woonzorgvoorzieningen waren, zijn concrete stappen gezet om deze te realiseren, zoals in de Haagse Beemden.

Meer informatie

* Stedelijk beeld van Geschikt Wonen voor Iedereen (Fried: zie: <https://docplayer.nl/61983053-Stedelijk-beeld-gwi-breda-in-opdracht-van-afdeling-wonen-en-samenleven-publicatienummer-1083.html>)

* Breda voor iedereen Breda, Gastvrij en toegankelijk (Fried: zie: <https://www.bredavooriedereen.nl/nieuwsberichten/>)

* Zorg voor elkaar Breda, goede zorg doen we samen (Fried: zie: <https://zorgvoorelkaarbreda.nl/over-zorg-voor-elkaar-breda/wie-zijn-wij/>)

* Wonen met gemak (Fried: zie: <https://wonenmetgemak.nl/breda>)

32) De gemiddelde levensverwachting in Nederland moet dit jaar naar beneden worden bijgesteld

AD.nl 2 april 2020

Levensverwachting omlaag: 'De droom dat we stukken ouder worden is vervlogen'

Het Centraal Bureau voor Statistiek en deskundigen verklaren dat de gemiddelde levensverwachting in Nederland dit jaar naar beneden moet worden bijgesteld. „De droom dat we allemaal stukken ouder worden is vervlogen.”

Marcia Nieuwenhuis, Cyril Rosman 02-04-20, Socioloog van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) Tanja Traag: „Je zal de hogere sterfte als gevolg van corona in ieder geval terug gaan zien in een dalende levensverwachting voor dit jaar.” Emeritus hoogleraar sociale demografie van de Universiteit van Amsterdam Jan Latten is nog stelliger: „De gemiddelde levensverwachting van 65-plussers gaat nu echt naar beneden”, zegt hij. „De droom dat we na onze pensionering allemaal nog stukken ouder worden is vervlogen, dat zit er niet in.”

Nu komt er een ramp over ons heen, waardoor er meer mensen zullen sterven

Diederik Gommers, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care

Ook volgens Diederik Gommers, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC) gaat de levensverwachting dalen. „Het Nederlandse zorgsysteem heeft tot nu toe zoveel goede kwaliteit kunnen leveren dat we ouder zijn geworden, maar die ouderen zijn ook vatbaar. Nu komt er een ramp over ons heen, waardoor er meer mensen zullen sterven.” Volgens de ic-expert zal het CBS 'gaan laten zien dat de gemiddelde leeftijd met één of twee jaar is gedaald'. „Doordat er een grotere kwetsbare groep is en er nu een virus komt, verwacht ik dat er een dip komt in de overleving. Dat betekent dat de Nederlander minder oud geworden is.”

Of ook na dit jaar de levensverwachting daalt is volgens het CBS 'lastiger te voorspellen'. „We weten bijvoorbeeld niet of en wanneer er een vaccin tegen Covid-19 komt”, aldus Traag. „Zien we Italiaanse patronen waarbij die sterfgevallen oplopen, dan wordt de impact op de levensverwachting steeds groter.”

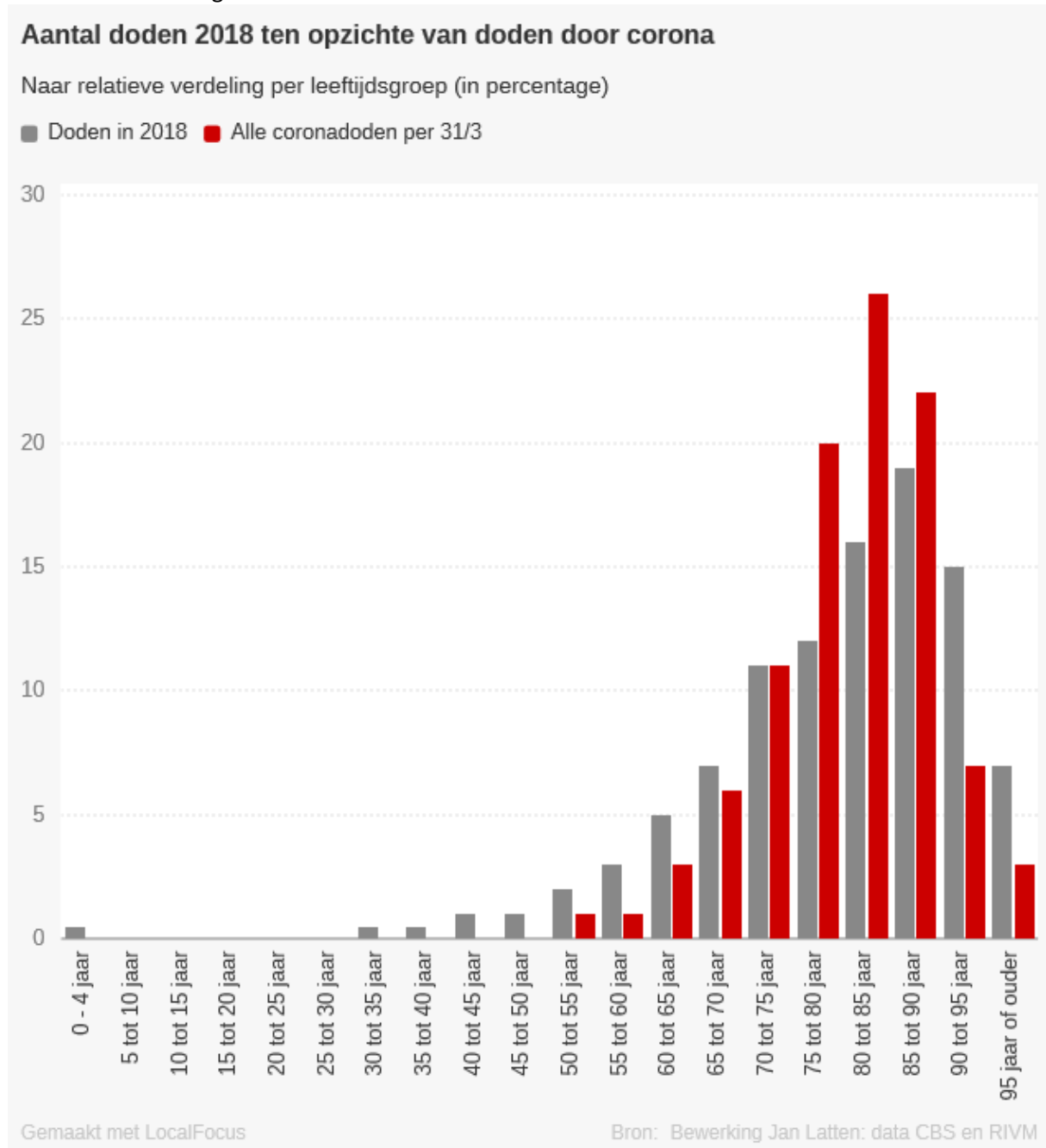
Er gaan nu meer mensen van 70 of 80 dood dan normaal het geval zou zijn

Demograaf Jan Latten

Oversterfte

Uit onderzoek van demograaf Latten naar gerapporteerde coronadoden blijkt dat er vooral oversterfte is in de leeftijdscategorie tussen 75 en 89 jaar. „Over heel 2018 gezien waren de meeste overledenen 85-90 jaar oud, maar onder coronadoden ligt het hoogste aantal sterfgevallen in de categorie 80-84”, vervolgt de expert. „Er gaan nu meer mensen van 70 of 80 dood dan normaal het geval zou zijn. Dat kun je zien als verloren levensduur.”

Lees door onder de grafiek

Twijfel Huisartsen trokken eerder al het officiële dodental in twijfel, omdat niet alle overledenen getest zijn. Ook Latten benadrukt dat ‘niet alle overledenen worden getest op het virus’. „Er kunnen dus meer doden zijn dan gerapporteerd en die tellen straks wel mee in berekening van de trend in levensverwachting.”

Uit CBS-cijfers blijkt dat er nu al sprake is van ‘sterke oversterfte’ in de eerste twee weken van maart, recentere cijfers volgen vrijdag. CBS-socioloog Traag wijst erop dat ook de ‘heftige griepgolf’ uit 2017 en 2018 terug te zien was in de statistieken: de levensverwachting in 2017 en 2018 voor een 65-jarige was gelijk (19,88 jaar) terwijl je normaal een stijging zou zien. Eind 2016 dacht het CBS nog dat Nederlanders in 2023 gemiddeld 20 jaar en 9 maanden zouden leven na hun 65ste verjaardag. Maar die prognose is al bijgesteld naar 20 en een half jaar, toch net wat jonger.

33) Religieuze bezwaren en re-integratieverplichting

Schulinck nieuwsbrief 2 april 2020

Re-integratieverplichting en geloof

Wanneer is een inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid gerechtvaardigd?

1 april 2020 – mr. mr. Kim Brummans Een belanghebbende kan op grond van zijn geloof of levensovertuiging bezwaren hebben tegen bepaalde vormen van arbeid of de omstandigheden waaronder deze zouden moeten worden verricht in het kader van de Participatiewet. Dit zijn religieuze bezwaren.

Religieuze bezwaren Religieuze bezwaren zijn strikt persoonlijke bezwaren en kunnen een rol spelen bij de vraag of belanghebbende kan worden verweten zijn re-integratieverplichting niet te zijn nagekomen. Deze bezwaren moeten zwaarwegend zijn. Het is aan belanghebbende om aannemelijk en kenbaar te maken dat medewerking aan zijn/haar re-integratie niet van hem/haar kan worden verlangd.[1]

Bepalen van verwijtbaarheid Wanneer een belanghebbende kenbaar heeft gemaakt dat er sprake is van religieuze bezwaren wordt beoordeeld of deze zo zwaarwegend zijn dat er geen verwijtbaarheid is. Daarvoor kijken we naar artikel 9 EVRM[2], vrijheid van godsdienst.

De eerste stap is om te kijken of de gedraging kan worden aangemerkt als een uiting van een godsdienst. Het EHRM[3] heeft geoordeeld dat bijvoorbeeld het dragen van godsdienstige kleding als een godsdienstige uiting kan worden beschouwd. Ook het hebben van een baard kan als een uiting van geloof worden beschouwd. Omdat het hebben van baard ook gewoon mooi gevonden kan worden is het van nog groter belang om de religieuze bezwaren kenbaar te maken. Daarna dient te worden onderzocht of het gebod van het college een inbreuk maakt op het recht van godsdienstvrijheid.

Is er sprake van een dergelijke inbreuk, dan is dit volgens artikel 9 lid 2 EVRM alleen toegestaan als deze berust op een wettelijke grondslag en noodzakelijk is in een democratische samenleving. De wettelijke grondslag ligt veelal in de Afstemmingsverordening die het college moet hebben op grond van artikel 8 sub 1 onderdeel a Participatiewet.

Daarnaast moet dus de noodzakelijkheid van een dergelijke inbreuk in een democratische samenleving worden onderzocht. Om dit beoordelen moeten we kijken naar het algemene deel van de memorie van toelichting van de Participatiewet: ‘Dat zoveel mogelijk mensen die nu een uitkering hebben aan het werk gaan, is noodzakelijk voor het draagvlak en de betaalbaarheid van onze sociale voorzieningen. Degene die uit solidariteit de kosten van de voorziening dragen, moeten er op kunnen rekenen dat een uitkering alleen wordt verstrekt in die gevallen waarin dat echt nodig is.’ Door gedragingen voortvloeiend uit religieuze bezwaren waardoor belanghebbende zijn/haar kans op uitstroom belemmert, wordt er een onnodige druk gelegd op de publieke middelen wat ten nadele is van degenen die uit solidariteit de kosten van de voorzieningen in de Participatiewet dragen. De inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid, in de vorm van een verlaging van de bijstand, kan noodzakelijk zijn in het belang van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. De CRvB oordeelt dus dat het belang van de re-integratieverplichting zwaarder kan wegen dan het belang van de vrijheid van godsdienst.

Gerechvaardigde inbreuk De CRvB oordeelde in de volgende gevallen dat er sprake was van een gerechtvaardigde inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid. Er werd hier een onnodige druk gelegd op de publieke middelen, waardoor het verbod noodzakelijk werd geacht in het belang van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

In CRvB 9 mei 2017, ECLI:NL:CRvB:2017:1639 (Fried: zie:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2017:1639> is geoordeeld dat een niqaab belemmerend werkt bij het verkrijgen van arbeid en in zijn algemeenheid wordt gezien als een schending van de re-integratieverplichting. In CRvB 26 februari 2019, ECLI:NL:CRvB:2019:480 (Fried: zie: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2019:480>) werd aan belanghebbende de verplichting opgelegd om zijn baard af te scheren in verband met de gezondheidsrisico's. Gezien zijn verleden was het perspectief op reguliere arbeid gering. De opleiding met baangarantie was dan ook een uitgelezen, concrete kans op regulier werk.

De inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid, in de vorm van een verlaging van de bijstand, kan noodzakelijk zijn in het belang van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Ongerechvaardigde inbreuk Een inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid is niet altijd gerechtvaardigd. Er moet gekeken worden of de verlangde beperking aan de godsdienstvrijheid ook echt noodzakelijk is voor het traject. In CRvB 26 februari 2019, ECLI:NL:CRvB:2019:481 (Fried: zie: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2019:481>) werd belanghebbende verplicht om op vrijdagmiddag te werken, terwijl hij dan juist naar de moskee wilde gaan. Inroostering op een andere dag was mogelijk en hiertoe was belanghebbende ook bereid. De inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid was dan ook onnodig en daarmee ongeoorloofd.

Conclusie Een persoon kan religieuze bezwaren hebben om deel te nemen aan bepaalde arbeid of trajecten. Omdat deze bezwaren strikt persoonlijk zijn, moet diegene aannemelijk maken dat zijn/haar medewerking niet kan worden verlangd. Het college kan dan bepalen dat die individuele bezwaren zwaarwegend zijn en dus ongeoorloofd. Of het college bepaalt dat er sprake is van een inbreuk op het recht op godsdienstvrijheid, maar dat deze inbreuk gerechtvaardigd is op basis van artikel 9 lid 2 ERVM.

[1] CRvB 13 maart 2012, ECLI:NL:CRvB:2012:BV9564 (Fried: zie:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2012:BV9564>)

en CRvB 13 december 2011, ECLI:NL:CRvB:2011:BU8337. (Fried: zie:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CRVB:2011:BU8337>)

[2] Europese verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

[3] Europese Hof voor de rechten van de mens.

34) Mensen met schulden moeten hulp krijgen die beter aansluit bij hun specifieke situatie

Schulincq nieuwsbrief 2 april 2020

Nieuwe wet moet zorgen voor gerichte hulp aan schuldenaar

Schuldhelpverlening 2 april 2020 Mensen met schulden moeten hulp krijgen die beter aansluit bij hun specifieke situatie. Een nieuwe wet zorgt ervoor dat gemeenten rechters kunnen adviseren of iemand beter geholpen kan worden door lichte steun of door streng toezicht.

Dit zogenoemde adviesrecht van gemeenten staat in een wet die minister Sander Dekker (Rechtsbescherming) en staatssecretaris Tamara van Ark (Sociale Zaken) naar de Tweede Kamer hebben gestuurd.

Iemand die flink in de schulden zit en daardoor problemen krijgt, kan worden geholpen met een schuldbewind. De schuldenaar wordt dan bijgestaan door een 'bewindvoerder', die helpt de financiën op orde te brengen en de schulden af te lossen. De nieuwe wet moet regelen dat iemand beperkt onder het schuldbewind valt. Dat duurt namelijk lang en is "een ingrijpende maatregel".

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

In de wet staat ook dat een gemeente drie maanden na het begin van zo'n schuldenbewind de rechter kan adviseren dat de schuldenaar het beste nog even aan de bewindvoerder verbonden kan blijven, of dat die persoon toe is aan lichtere steun. De gemeente blijft diegene dan helpen, maar de persoon regelt dan veel meer zelf.

De wet komt voort uit het regeerakkoord en maakt deel uit van de strijd van het kabinet tegen problematische schulden. De gerichte hulp kan ook de mensen helpen die door de coronacrisis in de schulden terechtkomen. Het CPB verwacht een flinke economische krimp. De vereniging Schuldhulpmaatje, die schuldenaren helpt, "verwacht dat veel huishoudens door de coronacrisis in financiële problemen zullen komen en onze hulp nodig zullen hebben".

Bron: ANP

35) Mensen met een beperking voelen zich opvallend vaak gediscrimineerd door de gemeente

Binnenlands Bestuur 2 april 2020

Gemeente discrimineert mensen met beperking vaker

Adriaan de Jonge 02 apr 2020 Hoewel ruim een kwart van de Nederlanders in 2018 discriminatie heeft ervaren, komt discriminatie door de gemeente of andere instanties relatief weinig voor. Wel voelen mensen met een beperking zich opvallend vaak gediscrimineerd door de gemeente.

Geslacht en beperking Dat blijkt uit een nieuwe publicatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Dat 27 procent van de Nederlanders zich het afgelopen jaar gediscrimineerd heeft gevoeld, is vergelijkbaar met de situatie vijf jaar eerder. Wel is het type discriminatie veranderd: geslacht en een beperking worden vaker als grond voor discriminatie ervaren.

Vertrouwen Het onderzoeksbureau waarschuwt dat de maatschappelijke gevolgen van discriminatie serieus zijn. Mensen die discriminatie ervaren voelen zich minder betrokken bij de samenleving en hebben minder vertrouwen in instituties. Zo heeft 5 procent van de werkzoekenden vanwege discriminatie de zoektocht naar werk opgegeven.

Relatief goed Gemeenten komen er in het onderzoek relatief goed vanaf. In vergelijking met andere terreinen, zoals het onderwijs en de arbeidsmarkt, ervaren Nederlanders bij de gemeente het minst vaak discriminatie. Van de mensen die in 2018 contact hebben gehad met de gemeente, voelde 6 procent zich gediscrimineerd. Het UWV en woningbouwcorporaties zorgden bij 11 procent van de mensen voor het gevoel gediscrimineerd te zijn. Ter vergelijking: in het onderwijs heeft 22 procent van de scholieren en studenten in 2018 discriminatie ervaren.

Beperking Wat wel opvalt, is dat de mensen die zich gediscrimineerd voelen door de gemeente vaker aangegeven dat dat het gevolg van een beperking is. Waar een beperking bij de andere terreinen (onderwijs, arbeidsmarkt, etc.) bij ongeveer 1 op de 10 gevallen de reden voor discriminatie is, is dat bij gemeenten 2 op de 10 keer zo. Het SCP heeft hier geen verklaring voor. Leeftijd en etnische herkomst zijn de andere twee veelgenoemde gronden voor discriminatie, die voor respectievelijk 22 en 26 procent van de gevallen zorgen.

#metoo Het SCP speculeert dat bepaalde maatschappelijke en economische ontwikkeling een effect hebben gehad op de resultaten. Zo zou het feit dat Nederlanders zich vaker gediscrimineerd voelden op basis van geslacht verklaard kunnen worden door het succes van de #metoo-beweging. Die zou de grenzen van acceptabel gedrag scherper afgebakend hebben en daardoor de herkenning van discriminatie vergroot hebben. De inwerkingtreding van het VN-verdrag Handicap zou een zelfde bewustwording teweeg gebracht kunnen hebben bij mensen met een beperking.

Emancipatiebeweging Illya Soffer, directeur van Ieder(in), belangenbehartiger van mensen met een beperking, beaamt die verklaring: 'Dit lijkt te duiden op een groeiende

Nieuws- en informatiebrief 191

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem

emancipatiebeweging onder de doelgroep mensen met een beperking en chronische aandoening. De ratificatie van het VN-verdrag handicap in 2016 draagt hier zeker aan bij. Mensen met een beperking of chronische aandoening zijn zich steeds meer bewust van het feit dat ze rechten hebben en dat niet alleen zij, maar iedereen verantwoordelijk is om te zorgen dat zij deze rechten kunnen genieten.'

36) De Omgevingswet, wordt opnieuw uitgesteld

Binnenlands Bestuur 2 april 2020

Minister stelt Omgevingswet opnieuw uit

01 apr 2020 De grootste wetswijziging sinds 1848, de Omgevingswet, wordt opnieuw uitgesteld. Een verantwoorde inwerkingtreding volgend jaar is door alle maatregelen in verband met de coronacrisis niet meer mogelijk, aldus minister Stientje van Veldhoven (Wonen en Milieu).

Sneller De wet vereenvoudigt de regels voor ruimtelijke ordening en leefomgeving. Met de komst van de Omgevingswet worden 26 wetten ineengeschoven. De nieuwe wet moet leiden tot snellere procedures, bijvoorbeeld om een vergunning voor een verbouwing te krijgen.

Overleggen Van Veldhoven gaat overleggen met onder meer gemeenten over een nieuwe datum. "Daarbij hecht ik eraan te benadrukken, dat het niet gaat over de vraag of het stelsel in werking treedt, maar wanneer", schrijft ze aan de Tweede Kamer. Het oorspronkelijke plan was dat de wet al in 2018 in werking zou treden.

DSO De coronacrisis is echter niet het enige probleem voor de invoering van de Omgevingswet. Er zijn ook problemen met de ICT. Uit onderzoek blijkt dat voor de invoering van het digitale loket (DSO) voor gemeenten voor onder meer het aanvragen van vergunningen 'nog flink wat stappen' gezet moeten worden, aldus de bewindsvrouw.

Redenen Maar er zijn meer redenen voor uitstel. Zo is er bijvoorbeeld vertraging in de verwerving van lokale software. Critici van het wetsvoorstel vrezen een juridische chaos en hoge kosten. Ook zou het er door de voorgestelde wetgeving niet overzichtelijker op worden.

Operatie De invoering van de nieuwe wet is een enorme operatie voor gemeenten, provincies en waterschappen. Van Veldhoven wil hun een duidelijk signaal geven door deze overheden nu eerst de ruimte geven om zich te richten op de bestrijding van het coronavirus .(ANP)

37) Extra kosten zullen ook voor pgb-zorgverleners vergoed worden

Per Saldo 3 april 2020

Budgethouder kan extra zorg inkopen

Na twee weken overleg zijn de eerste uitwerkingen, voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw), bekend. Het ministerie van VWS heeft deze opgeschreven in een nieuwsbericht. Dit nieuwsbericht vind je onderaan deze pagina.

3 april De afspraken voor de Zvw zijn nog minimaal. Het ministerie van VWS en de zorgverzekeraars zijn nog in overleg over een aantal zaken.

Hieronder staat eerst de uitwerking voor de Wmo en Jeugdwet en daarna die voor de Wlz. Begin volgende week komen wij met een vervolgb bericht waarin we de uitwerkingen voor jouw situatie nader toelichten.

Algemene uitgangspunten Wmo en Jeugdwet We kunnen ons vinden in de algemene uitgangspunten, alleen in de uitwerkingen is een aantal zaken nog niet goed geregeld. De uitwerking

is met ons afgestemd en telkens hebben wij deze zaken benoemd en oplossingen aangedragen. We blijven hierop aandringen bij het ministerie van VWS.

In de brief staat dat de uitwerking van afspraken voor budgethouders op dezelfde manier moet als bij de afspraken voor zorg in natura. Dit betekent dat de extra kosten ook voor pgb-zorgverleners vergoed zullen worden. De gemeenten storten extra budget voor budgethouders voor situaties waarbij dat nodig is. Verder is het kunnen doorgaan van zorg en ondersteuning in deze bijzondere situatie leidend.

Voor zorg en ondersteuning via een persoonsgebonden budget betekent dit het volgende:

- * Zorgcontinuïteit voor de budgethouder wordt geborgd.
- * Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om maatwerk te leveren aan de cliënt en een jeugdhulpplicht.
- * Budgethouders gaan bij veranderingen in de zorg- en ondersteuningsbehoefte en bij vragen over de zorginkoop altijd in overleg met de gemeente.
- * Het streven is om binnen de huidige, wettelijk geborgde processen en budget te blijven zodat rechtmatigheid en continuïteit van de uitvoering wordt geborgd. Alleen als de coronamaatregelen van het RIVM daartoe aanzetten, is het mogelijk om af te wijken.
- * De kosten die gerelateerd zijn aan de coronamaatregelen worden door budgethouders apart geregistreerd.
- * De maatregelen gelden vooralsnog voor de periode van 1 maart tot 1 juni 2020.

Verruiming van de pgb-regels

In aansluiting op de maatregelen voor zorg in natura worden de volgende algemene richtlijnen voor pgb gehanteerd:

- * Wanneer vanwege de coronamaatregelen reeds ingekochte zorg niet kan worden geleverd, wordt de zorgverlener (ongeacht het type zorgovereenkomst) doorbetaald.
- * Wanneer er vanwege de coronamaatregelen vervangende en/of méér zorg nodig is, krijgt de budgethouder deze zorg vergoed.

Wat betekent dit voor jou? Het betekent dat er ruimte en budget beschikbaar is om zorg door te kunnen laten gaan. In eerste instantie overleg je met je zorgaanbieder/zorgverlener om te kijken wat mogelijk is. Je moet als je afwijkt van je bestaande afspraken altijd contact opnemen met je gemeente en het bespreken. We adviseren je je voorstel via de mail te doen en via de mail een goedkeuring te vragen.

Algemene uitgangspunten Wet langdurige zorg Ook voor de budgethouders binnen de Wlz is er nu duidelijkheid. We kunnen ons vinden in uitgangspunten en uitwerking voor budgethouders. Het ministerie van VWS en de zorgkantoren hebben de hieronder staande afspraken gemaakt.

Algemene uitgangspunten zijn:

- * Zorgcontinuïteit voor de budgethouder voor de periode gedurende de corona-crisis en de resterende periode van 2020 wordt geborgd.
- * De administratieve lasten worden zo laag mogelijk gehouden voor alle betrokken partijen.
- * Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de gebruikelijke werkwijzen en geldstromen.
- * Budgethouder hoeft alleen contact op te nemen met het zorgkantoor als er consequenties zijn voor het budget of wanneer de zorgcontinuïteit in het gedrang komt.
- * De maatregelen voor budgethouders gelden voor alsnog voor de periode van 1 maart tot 1 juni.
- * Het beschikbaar komen en stellen van persoonlijk beschermende middelen (PBM) valt niet onder deze afspraken. Dit aspect van de corona-maatregelen wordt voorlopig buiten beschouwing gelaten.

Wat betekent dit voor jou?

Je krijgt de extra kosten (vervangende en/of extra zorg) die gemaakt worden als gevolg van de coronacrisis vergoed.

* Je kunt bij zorgverleners waarmee je al een zorgovereenkomst hebt met een model formulier 'Extra kosten vanwege corona' (EKC) deze kosten indienen bij het zorgkantoor. Dit geldt voor formele en informele zorg. Bijstelling is mogelijk gedurende de periode van de crisis. Het formulier zal zo eenvoudig mogelijk zijn.

* Je kunt deze extra zorg inzetten zodra het zorgkantoor schriftelijk de toeslag heeft toegekend. Dit is mogelijk na controle van het formulier EKC.

* Daarnaast wordt het wijzigingsformulier of de (gewijzigde) zorgovereenkomst op reguliere wijze beoordeeld en verwerkt.

* De SVB wordt op de normale manier via de toekenningbeschikking geïnformeerd.

Wanneer vanwege de corona-maatregelen reeds ingekochte zorg niet kan worden geleverd, mag de zorgverlener worden doorbetaald om de continuïteit naar de toekomst te borgen.

* Je declareert gewoon door zoals altijd op basis van de factuur van de zorgverlener of met een declaratieformulier.

* Je houdt zelf de registratie bij van niet-geleverde zorg als gevolg van corona.

* Budgethouder heeft de verantwoordelijkheid om inzicht te geven in (de kosten) van de gedeclareerde niet-geleverde zorg. Van de budgethouder of zijn/haar vertegenwoordiger wordt verwacht dit goed te kunnen doen.

* Je wordt bij de registratie en het aanleveren van de totale kosten ondersteund met een standaardformulier die voor digitale aanlevering bij het zorgkantoor wordt gebruikt.

* Alle budgethouders worden verplicht om hun totaaloverzicht niet-geleverde zorg in te dienen. Dit gebeurt aan het eind van de periode van bijzondere maatregelen vanwege het coronavirus. Je moet dit ook doen als het in totaal 0 uren zijn.

* De zorgverlener wordt gevraagd op de factuur en/of declaratie aan te geven welk deel van de gefactureerde zorg niet is geleverd als gevolg van corona.

Onze steun Lukt het je niet om met de gemeente, zorgkantoor of zorgverzekeraar afspraken te maken en je zorg te regelen? Neem dan vooral contact met ons op via info@pgb.nl. Of spreek je vraag in op ons antwoordapparaat. We bellen je dan zo snel mogelijk terug. We blijven jullie op alle mogelijke manieren steunen in deze moeilijke situatie.

20200403 Ministerie van VWS – Nieuwsberichten corona en pgb-maatregelen (Fried: zie: <https://files.pgb.nl/app/uploads/2020/04/03210751/20200403-Ministerie-van-VWS-Nieuwsberichten-corona-en-pgb-maatregelen.pdf>)